

ชาติ เมือง

หดง บราวนช ชูร่วรราชภูร นายอวากอ ถั่นหมาพน
จังหวัด เชียงใหม่ เรียบ เรียง

ປະເທດທີ ៩

ว่าด้วย สิริระดับชั้นนำ รูป ร่าง ศันฐาน แห่งร่างกาย ของ แมว เพื่อก

- ๑) รูป ร่าง สันตาน แห่ง กาย สูง ต่า สันหัด คน จีน ชาวมดา หรือ
ลู ใน ราช ๓ เมือง ๕๗ เช่น ทวด ทรง เป็น คน ล่า แบน.

๒) คน จำพาก นี้ โดย มาก เป็น คน ค่อน ชั่ง อุ้ง แต่ ไม่
เสมอ เมื่อ อน กัน ทุก คน เพราะ บาง คน เป็น คน ผอม ก็ มี แต่ เป็น
จำบาน น้อย.

๓) ลักษณะ แห่ง หน้าตา ของ คน จำพาก นี้ เมื่อ ดู ตรง จำเกาะ
หน้า แล้ว จะ เห็น ได้ ว่า เป็น คน หน้า แบน และ หน้า กว้างๆ เมื่อ ดู ชั่ง ๆ
เป็น หน้า เชี่ยว ๆ จะ เห็น ได้ ว่า เป็น คน หน้า มนหมาย ตัว คู่ ใจ กะ ของ คน
จำพาก นี้ เมื่อ ดู ตรง ๆ จะ เห็น เป็น คน จมูก หัก และ ตัว จมูก แบน เมื่อ ดู
ชั่ง ๆ ไม่ โครง จะ เห็น ตัว จมูก คน เห็น ได้ สาม แต่ ปลาย จมูก.

๔) ริม ฝี ปาก ของ คน จำพาก นี้ โดย มาก ค่อน ชั่ง หน้า และ
เป็น คน ปาก กว้าง และ ชี้ ต.

๕) หนวด เครา เฟี้ยว และ ชน ตาม ส่วน พังค์ กาย ของ คน จำพาก
นี้ มี ตัว นี้.

ก. เป็น คน จำพาก ไม่ โครง มี หนวด เครา บาง คน ที่ มี หนวด ที่

มักมีห่วงๆ หล่อ้ม แหลม ล่วน เครา คง มี แต่ หนวด คาง แพะ ไถย มาก
ถ้า ผู้ใด มี หนวด และ หนวด คาง แพะ แล้ว นัก จะ มี บาง ๆ ห่วง ๆ ไม่
ใคร่ ตก แล จะ เป็น คน ทุนั่น กี ตี หรือ คน แก่ กี ตี ถ้า มี หนวด
หรือ หนวด คาง แพะ แล้ว นัก จะ เป็น สี แดง คล้าย กับ เส้น ยา แดง ที่
คน จีน สูบ แบบ ทุก คน.

ก. เนื้อ ยอม เป็น คน ที่ มี ยอม หนา ถี ตก และ แข็ง และ ตาม
ธรรมชาติ ของ เธา ไม่ ว่า ผู้ชาย หรือ ผู้หญิง ชอบ ไว้ ยอม ยาว ศรีษะ
และ โภค เสีย ศรีษะ แต่ ส่วน ผู้ชาย ไว้ ยาว ใน ราช ๑ ศีบ ส่วน
ผู้หญิง ไว้ ยาว ใน ราช ๑ ศอก หรือ ศอก เศษ (คล้าย กับ พวง ตา หรือ ย่อ)
แล ยอม ส่วน ที่ โภค ของ ผู้หญิง ได้ โภค ออ ก น้อย ก่า ส่วน ของ ผู้ชาย
เส้น ยอม ของ คน จำพาก นี้ ที่ โคน ยอม สี ดำ จัด แต่ ที่ ปลาย ยอม ออ ก
เป็น สี เหลือง.

ค. ขน ตาม ตัว มี แต่ ขน อ่อน ทุก คน ขน ที่ แก่ หรือ งอก
ยา ผิด ธรรมชาติ ไม่ มี.

๖. ถูก ใบตา ของ คน จำพาก นี้ มี เป็น สี ดำ ปม เหลือง.

๗. หัวตา กับ หางตา ของ คน จำพาก นี้ ไม่ ได้ ระทับ น้ำ กัน เพราะ
หาง หัวตา ดำ หางตา สวยงาม ชอบ ช้าง หาง ตา เสมอ กัน กับ ชอบ ตา หอน
กลาง.

๘. ร่างกาย ของ คน จำพาก นี้ ซึ่ง ไม่ ถูก แสง แดด เพราะ
เสื้อ ผ้า ปก คลุ่ม เป็น สี ขาว เหลือง ส่วน ร่างกาย ที่ ไม่ มี ผ้า เสื้อ ปิด
นี้ เป็น สี ดำแดง ส่วน ทวาร เมื่อ แก่ คลอด มี แผ่น ดำ ๆ เชี่ยวๆ หรือ ที่

เรียก ว่า ป่าน กำเนิด ติด ตาม หลัง ทารก มาก ทุก คน แล ป่าน กำเนิด ช้า ค้าง ชนิด นี้ มี ติด ตัว ทารก ตลอด ไป จน ทารก มี อายุ ได้ ๕ ปี จึง จะ หมด.

ช้อ พิเศษ ใน เรื่อง ลักษณะ แห่ง ร่าง กาย ที่ ผิด แยก ไป กว่า คน ภาระมดา

๑. รูป กระเพาะ ศรีษะ ของ คน จำพวก นี้ บาง คน มี กา ที่ ผิด แยก ไป กว่า คน อื่น ที่ มี เช่น บาง คน มี รูป กระเพาะ ศรีษะ ใหญ่ ผิด ปกติ ขน บาง คน มี รูป กระเพาะ ศรีษะ ทุย ออ ก ชั้ง หน้า และ ชั้ง หลัง แบ่ง หรือ กึ่ง สอง ข้าง บาง คน มี รูป กระเพาะ ศรีษะ ทุย ออ ก เป็น ๓ แฉ่ง คล้าย กับ ศรีษะ ชั้ง แต่ คน จำพวก นี้ มี น้อย บาง คน มี เป็น แค บ เป็น สาม ศรีษะ ที่ มี บ้าง แต่ แยก เป็น นั้น มัก เกิด จาก ฝี หัด ฝี ห่วง ซึ่ง กะ ทำ ให้ หัว ออก บเป็น แค บ เป็น ตัว ตัว.

๒. เศ้า หน้า ตา และ ลักษณะ จมูก หู ชา กัน ไก วิม ผี ปาก หรือ ดื้ิน ที่ จะ สันนิษฐาน ว่า ผิด ปกติ มี หลาย ประการ ดัง นี้.

๓. เศ้า หน้า ตา บาง คน มี หน้า ปาก กว้าง ตื้น ญม ญู (เหตุ ที่ ตื้น ญม ญู เห็น จะ เป็น ด้วย ผู้ นั้น ใช้ ไก ศรีษะ มาก) บาง คน หน้ายาก คุกคาม เชี่ยม บาง คน ในตา ตี เล็ก ผิด ปกติ.

๔. บาง คน มี จมูก หัก ตรง ตื้น จน และ เห็น ว่า เป็น คน หน้า หัก (คล้าย กับ ชุน คอ ก) บาง คน ตื้น จมูก แบบ แต่ ปลาย จมูก ญู ใหญ่.

๕. หู ชา กัน ไก ไม่ โครง จะ ผิด เพียง ไป มาก แต่ ถ้า เป็น ญู ญิง และ ต้อง เจาะ หู ไว้ ทุก คน เมื่อ กับ คน ไทย ที่ เจาะ เตี้ยม ไว้ ใส่ ต่าง หู.

៥. ធម្ម ដីបាក បាន គុណ មិ ធម្ម ដីបាក ក្នុង បេត ឬ ឈុយ ឯណា បាន
គុណ ធម្ម ដីបាក ខ្លះ បាន ទើន គីឡូ មើល កែលា ឬ បាក នៃ ពេជ្រ ចាប កសាយ
ធម្ម ដីបាក ទីន ឬ ផែវ ដីបាក ពី ធម្ម ដីបាក ។

ง. ถ้าไม่ใคร่จะมีผิดปกติ แต่อย่างไร แต่ถ้าไก่บดคุณ มีถ้าไก่สับ พด อ้อ แล้วไม่ใคร่จะได้คุณ.

๓. ผู้ใดไม่มีการผิดประพฤติหรือเปลี่ยนแปลงอย่างไร เมื่อเกิดมา มีอย่างไร ก็คงปล่อยไปตามกำหนดของพ่อ.

๔. ສ່ວນ ແກ່ງ ວ່າງກາຍ ທີ່ ພິດ ແຜກ ຈາກ ປະກາທີ ໄປ ມີ ພລາຍ ພິດ ດັ່ງ
ຈະ ໂດຍ ກ່າວ ແຜກ ອອກ ເປັນ ຫມ ປະເທດ ທີ່ ໂດຍ ໄກສະ ອົບແຕ່ ດັ່ງ ແລ້ວ
ໄໝ ເປັນ ອື່ກ ປະເທດ ທີ່ ເປັນ ແຕ່ ກຳເນີດ ທີ່ ອູ້ອໍ ສິນ ພິຈານ ພວກເຮົາ ກຳ ຕ່ອ ຖ້າ
ນາ ເຖິງ.

ແມ່ນ ເຟືກ ທີ່ ຜູ້ຂາຍ ແລະ ຜູ້ຫຼິງ ຂອບສາມາ ນັກຄົມ ທີ່ ຄອ ທຸກ ຖໍ່ ດັນ
ທີ່ວ້ອນ ຕໍ່ ຈະ ເຮັດ ໃຫ້ ຈຳປ່າວ່າ ພົງມາລັຍເງິນ ກີ່ ຄົມໄໝ ປິດ ເພົະ ນັກຄົມທີ່ວ້ອນ
ພົງ ມາລັຍ ເງິນ ທີ່ ເຂົາ ຂອບ ສາມາ ຄອ ນັ້ນ ທຳ ຕັ້ງປ່າຍ ເງິນ ຄລ້າຍ ກັ້ນ ພົງຄອ ທີ່ ໄກສ່
ນັ້ນ ຖໍ່ໄກ ແຕ່ ທີ່ ຕັ້ງ ທີ່ ຕ່ອ ໄກສ່ ເປັນ ໄກສ່ ເງິນ ຕິດ ໄກສ່ ຊັ້ນ ທີ່ມີ
ເກාລ ຈະ ສາມາ ຈຶ່ງ ເຂົາ ໄກສ່ ນັ້ນໄປ ເກະ ຕິດ ກັ້ນ ທີ່ ຕ່ອ ອືກ ຂໍາງ ທັນ ແລະ
ບາງ ຄນ ທຳ ທີ່ ຂອ ເກະ ນັ້ນ ເປັນ ຖົງ ປລາ ນັ້ນ ຖົງ ນາກ ບັງ ແລະ ພົງ ມາລັຍ
ເງິນ ທີ່ ເຂົາ ຂອບ ສາມາ ຄອ ນັ້ນ ເຂົາ ຕັ້ງ ສາມາ ຕິດ ຄອ ຊອງ ເຂົາ ເປັນ ປັບຈຳ
ທີ່ ເຕີຍວ່າ ຄື່ງ ຈະ ທັບປັນ ນອນ ທີ່ວ້ອນ ຈະ ອາຍ ນັ້ນ ປະກາດ ໃທ ກີ່ ມີໃຫ້ເຂົາ
ອອກ ຈາກ ຄອ ຊອງ ເຂົາ ຈະ ກະທຳ ໃຫ້ ແລະ ເຫັນ ໃຫ້ວ່າ ທີ່ ຕັ້ງ ຄອ ຊອງ ເຂົາ
ເປັນ ລອຍ ດັ່ງ ເປັນ ນັກຄົມ ລອຍ ຄອ ຊອງ ເຂົາ ທຸກ ດັນ ສ່ວນ ຜູ້ຫຼິງ ຢົ່ວ່າ ມີ
ແປລກໄປ ອືກ ແປະກາດ ສ້າງ ຂອບ ສາມາ ເງິນ ເປັນ ແຜ່ນ ທີ່ ຂໍ້ອນ ມີ ທີ່ ສອງ

ชั้ง เเงิน ແຜ່ນ ນັ້ນ ທຳ ເປັນ ແຜ່ນ ມີ ລາຍ ດອກ ຕ່າງ ຈຸນ ແລ້ວ ທຳ ເປັນ
ທ່ວນ ເງິນ ຕ່ອ ໄທ້ ຕິດ ກັນ ຄະດ້າຍ ກັບ ວະາທີ ມັດ ຕິດ ຂ້ອ ມື້ອ ທັ້ງ ຂ້າງ ປະຈຳ
ຕິດ ຕັ້ງ ຈົນ ກວະທຳ ໄທ້ ທີ່ ຕຽງ ຂ້ອມື້ອ ນັ້ນ ດ່າງ ຂາງ ວອນ ຂ້ອມື້ອ ທັ້ງ ຂ້າງ ແລ້ວ
ອືກ ອຍ່າງ ໜຶ່ງ ໄໃຊ້ ໄລະ ຕ່າງ ຈຸນ ທຳ ເປັນ ໄໃຊ້ ມັດ ຂ້ອເທົ່າ ແລ້ວ ໄລະ ທີ່ ທຳ
ໄໃຊ້ ນັ້ນ ບາງ ດາວ ໄໃຊ້ ທີ່ ທຳ ເງິນ ບາງ ດາວ ໄໃຊ້ ທີ່ ທຳ ຖອນເຫຼື້ອງ ບາງ
ດາວ ໄໃຊ້ ທີ່ ທຳ ດັ່ງ ຕະກຳ ແຕ່ ໄໃຊ້ ທີ່ ໄໃຊ້ ທຳ ມັດ ຂ້ອເທົ່າ ນັ້ນ ໄໃຊ້ ມັດ ຂ້ອເທົ່າ
ເຕີ ຂ້າງ ເຕີຍ ແລ້ວ ວອນ ມັດ ຂ້ອເທົ່າ ຂ້າງ ຂ້າຍ ໂດຍ ມາກ ຈົນ ກວະທຳ ໄທ້
ເຫັນ ອ່າ ທີ່ ຂ້ອເທົ່າ ນັ້ນ ດ່າງ ຂາງ ວອນ ຂ້ອເທົ່າ ສ່ວນ ກາງ ໄສ່ ແພນ ວອນ ເທົ່າ
ຫົວ້າ ເກື່ອງ ບັນ ວັດ ອຍ່າງ ອື່ນ ໄມ່ ມີ.

ສ່ວນ ທີ່ ເປັນ ມາ ແຕ່ ກຳນົດ ສົ່ງ ຈະ ສັນນິດານ ໄດ້ ດັ່ງ ຊື້ ຜູ້ຫົງ
ທຸກ ຈຸນ ເມື່ອ ໂທ ເປັນ ສາງ ຈົນ ມີ ຜັກ ແລ້ວ ມັກ ຈະ ເປັນ ດາວ ດອກ ຫົວ້າ
ດອກ ອຸມ ທຸກ ຈຸນ ແຕ່ ສ່ວນ ຜູ້ຫົງ ໄມ່ ເປັນ ແລ້ວ ຄື່ນ ຜູ້ຫົງ ເມື່ອ ຍັງ
ເປັນ ເຕີກ ຫົວ້າ ຍັງ ໄມ່ ມີ ຜັກ ທີ່ ໄມ່ ເປັນ ແຫຼຸ ທີ່ ເປັນ ກັນ ດັ່ງ ຊື້ ສືບ ສານ
ໝາຍ ໄດ້ ຄວາມ ຈົງ ກັບ ຜູ້ຫົງ ຍັງ ມີ ດັກມະນະ ຕ່າງ ກັນ ກັບ ດາວ ໄທ້ ວຽກ ວຽກ
ອືກ ອຍ່າງ ໜຶ່ງ ເປັນ ດາວ ທີ່ ມີ ດັກມະນະ ຂາ ສັນ ອ່າ ຢາງ ຕື່ອ ວ່າງ ທ່ອນ ຂາ
ສັນ ທ່ອນ ອ່າ ຢາງ ເມື່ອ ເກລາ ເຕີນ ຈະ ເຫັນ ໄທ້ ອ່າ ເປັນ ດາວເຕີຍ ຫົວ້າ ດາວ ດ່ວນ
ສ່ວນ ກາງ ທີ່ ພິດ ໄປ ຈາກ ປປາຕີ ນອກ ຈາກ ທີ່ ກລ່າງ ໄກສັ່ນ ໄມ່ ມີ ຄື່ນ ຜູ້ຫົງ
ກີ່ ໄມ່ ມີ ກາງ ທີ່ ພິດ ປປາຕີ ຄົງ ແມ່ວິນ ກັບ ດາວ ອ່າ ຫົວ້າ ຈົນ ວຽກ

ຂ. ອົງຄຫາຕີ ໄມ່ ມີ ກາງ ພິດ ປປາຕີ ເພີ ອຍ່າງ ໄທ້ ເມື່ອ ກຳນົດ
ເປັນ ມາ ອຍ່າງ ໄກ ກີ່ ຄົງ ປລ່ອຍ ໄທ້ ເປັນ ໄປ ຕາມ ວຽກ ຂອງ ມັນ ແລ້ວ ໄມ່
ມີ ກາງ ພິທີ ອຍ່າງ ໜຶ່ງ ອຍ່າງ ໄທ້ ທີ່ ຈະ ກວະທຳ ສໍາຫວັນ ອົງຄຫາຕີ.

๖. การ ย้อม ทา ผิว เนื้อ ปะตบ ประดา เนื้อ หนัง ให้ผิด ปกติ
ไม่มี คง ปล่อย ไป ตาม ธรรมชาติ แห่ง ร่าง กาย ของ เช้า แต่ ส่วน สัก
แซน สัก ชา มี น้ำ เป็น บาง คน และ คน ที่ สัก แซน ชา นั้น โดย มาก
มัก จะ เป็น คน คุ้น เคย กับ คน ไทย พื้น เมือง เมื่อ เห็น คน ไทย สัก
แซน ชา ก็ เดย ตาม อายุ สัก ไป นัก ที่ จริง ตาม เพศ ของ เช้า ทำ มี
การ สัก แซน ชา กัน ไม่.

ประเศท ที่ ๒

ว่า ด้วย ท่าเดิน อยู่ แต่พัช ชนบ ธรรมเนียม

ก่อน ที่ ข้าพเจ้า จะ ได้ กล่าว ถึง ท่าเดิน ที่ อยู่ และ ลักษณ์ ชนบ ธรรมเนียม
ของ พวก เมือง 悱อก นี้ ข้าพเจ้า จะ ขอ กล่าว ประเศท ที่ อยู่ เดิม ของ คน
พวก นี้ โดย ย่อ ๆ พอก เป็น ภาษา เที่ยบ เคียง ให้ เป็น ที่ เช้า ใจ หรือ รู้ เรื่อง
ง่าย พอก เป็น สนใจ ขึ้น อีก ตอน หนึ่ง.

เช่น แม้ว ชาว หรือ แม้ว 悱อก นี้ ตาม ที่ ได้ สืบ งาน มา แล้ว คง
ได้ ความ ว่า เดิม คน จำพวก นี้ หา ได้ เคย มี ภูมิ ลำเนา อยู่ ใน ประเทศไทย
อยู่ ไม่ เป็น คน ที่ มี ภูมิ ลำเนา เคหะ สถาน อยู่ ใน เมือง ย่อ หรือ ที่
เรียก ว่า เมือง ? ใน ชนบท ?

ประเศท จึง แล คน ใน จังหวัด และ ชนบท นั้น ตาม ที่ สืบ งาน ได้ ความ
ว่า มี อยู่ ๔ ชาติ ด้วย กัน คือ เช่น แม่ หลง ได้ กับ พวก ย่อ เช่น แม้ว ชาว
ได้ กับ แม้ว 悱อก เช่น แม้ว ลาย ได้ กับ แม้ว ลาย เช่น แม่ หลง (ย่อ) ชอบ อยู่ ที่
พื้น แย่น ติน ราบ ส่วน พวก แม้ว 悱อก. แม้ว ลาย. เย้า. ชอบ อยู่ บน

ເຂົາສູງ ຈະ ແລ້ວ ອີ່ ອີ່ ຂອງ ນຸ້ມຄລ ຕ ຈຳພວກ ນີ້ ທັນ ປະກອບ ທັນ ລົມ
ຝ່າ ແລ້ວ ນັ້ນ ທ່າ ບຣິນູຣັນ ທົດອດ ປີ ຈຶ່ງ ຈະ ອີ່ ກັນ ໄດ້ ແລ້ວ ກູ່ເຂົາ ທີ່ ເຂົາ ອີ່ ນີ້
ທັນ ເປັນ ກູ່ເຂົາ ທີ່ ເປັນ ດິນ ມາກ ກ່າວ ທິນ ເພວະ ເຂົາ ຊື່ອ ເຂົາ ທີ່ ອີ່ ນີ້
ເປັນ ທີ່ ປະກອບ ການ ຫາ ເລື່ອງ ຂື່ປ ຂອງ ເຂົາ ແລ້ວ ທີ່ ອີ່ ຂອງ ດົນ ຕ ຈຳພວກ ນີ້
ຈະ ຕັ້ງ ອີ່ ທີ່ ໄດ້ ໄມ ໄກວ ເປັນ ຫດກ ຕານ ເພວະ ເຂົາ ຊື່ອ ເຂົາ ທີ່ ດິນ ທີ່ ອີ່
ນີ້ ເປັນ ໄຫຍຸ່ ຜັ້ນ ທີ່ ດິນ ທີ່ ເຂົາ ອີ່ ນີ້ ຈະ ໄໃຫ້ ທຳ ການ ເພວະ ປຸລູກ ໄມ
ໄກວ ໄດ້ ຜົດ ຕີ່ ໂດຍ ທີ່ ດິນ ນີ້ ຈຶ່ງ ຈະ ເພວະ ປຸລູກ ພື້ຂນີ້ ພວກນີ້ ອັບປຸງ ໄກວ ທີ່
ໄມ ໄດ້ ຜົດ ບຣິນູຣັນ ແລ້ວ ເຂົາ ກີ່ ພາ ກັນ ແຍກ ຍ້າຍ ຄວອນ ຄວ້ວ ຕ່ອ ໄປ ອົກ
ໄປ ຫາ ທີ່ ດິນ ອີ່ ໃໝ່ ຕ່ອ ໄປ.

ຄວນ ຕ່ອ ມາຈະ ເປັນ ເງລາສັກ ກີ່ ສືບ ປີ ທີ່ອີກ ວັນປີ ສືບສວນໄໝ ໄດ້ ການ
ພວກ ແນ້ວ ເຊືອກ ແນ້ວ ລາຍ ເຍ້ ໄດ້ ພາ ກັນ ແຕກ ຕື່ນ ອອກ ຈາກ ເມືອງ ຢ່ອ
ໄປ ໂດຍ ມາກ ເຫຼຸ ທີ່ ທັນ ພາ ກັນ ແຍກ ຍ້າຍ ອອກ ຈາກ ຄື່ນ ເຕັມ ກີ່ ເປັນ
ເພວະ ເຫຼຸ ແລ້ວ ປະກາວ.

៣. ເພວະ ທີ່ ດິນ ທີ່ ຈະ ທຳ ການ ເພວະ ປຸລູກ ໃນ ຄື່ນ ເຕັມ ເກີດ ການ
ອັດທະກຕ້ ຂັ້ນ ສນ ທີ່ອີກ ເປັນ ການ ຄົນ ແກນ ລົມ ໄປ.

៤. ເພວະ ທັກ ນ້າ ໃນ ຂາທີ ນີ້ ຈະ ທັນ ການ ທີ່ ຈະ ໄໃຫ້ ອຳນາຈ ເພື່ອ
ໄຫ້ ເກີດ ການ ທີ່ ຂັ້ນ ກ່າວ ເກ່າ ຈຶ່ງ ໄດ້ ຄຸນ ພວກນີ້ ໄປ ກວະທຳ ການ ກົດ ທີ່ ຂໍມ
ເພ ຜູ້ ມີ ກຳລັງ ນ້ອຍ ດ້ວຍປະກາວ ຕ່າງ ຈະ ຂົນຕີ ເຕັມ ກັນ ກັນ ທີ່ ເຮືອກ ຈ່າ (ອັ້ນຢື).

ຝ່າຍ ຜູ້ ມີ ກຳລັງ ນ້ອຍ ຈະ ຖນ ການ ກົດ ທີ່ ຂໍມເພ ຂອງ ພວກ ທີ່ ມີ ກຳລັງ
ມາກ ຕ່ອ ໄປ ໄນ ໄດ້ ເພີ້ ປະກອບ ກັນ ທີ່ ທາງ ທີ່ ຈະ ປະກອບ ການ ທຳ ມາ ຫາ
ກົນ ກີ່ ໄມ ບຣິນູຣັນ ເຊັ່ນ ນີ້ ຈຶ່ງ ພາ ກັນ ລາວ ຮົມ ເຂົ້າ ເປັນ ຜູ້ ເປັນ ພວກ ຕາມ
ຂາທີ ຂອງ ເຂົາ ແລ້ວ ກີ່ ພາ ກັນ ແຍກ ຍ້າຍ ລົມ ມາ ຫາ ທີ່ ດິນ ຜັ້ນ ເປັນ ກູ້

ถ้า ประกอบ การ ทำ กิน ต่อไป ใหม่ จำพวก คน ที่ อพยพ นั้น ก็ ทำ ได้อพยพ มา ใน ครั้ง คราว เดี๋ยว ไม่ ได้อพยพ กัน ลง มา เสมอ ไป และ คน จำพวก ที่ อพยพ ออก จาก ถิ่น เดิม นั้น บาง พวก ก็ เช้าไป ออยู่ ใน เขต์ เมือง เจ้յา เมือง พม่า ใน ติน แคน ของ อังกฤษ ก็ มี บาง พวก ก็ เช้าไป ออยู่ ใน ติน แคน ของ ฝรั่งเศส ก็ มี บาง พวก ได้ แยก ย้าย เช้า มา ออยู่ ใน พระราชนิเวศน์ อย่าง ตามๆ กัน.

ส่วน ลักษณะ และ ชนบ ชาว นิเวศน์ ของ พวก เช่นเมี้ย ชาว หรือ แม้ว่า เป็น น้ำ น้ำ ลักษณะ และ ชนบ ชาว นิเวศน์ คล้าย คลึง กัน กับ พวก เช่น หลวง (อุอ) หรือ จีน ถ้า ได้ เคย เห็น ลักษณะ และ ชนบ ชาว นิเวศน์ ของ พวก อุอ และ จีน แล้ว ลักษณะ และ ชนบ ชาว นิเวศน์ ของ แม้ว่า เป็น น้ำ นอง เตี้ย กัน ถึง จะ ผิด ไป บ้าง ก็ แต่ เล็ก น้อย และ ต่อ นี้ ไป ข้าพเจ้า จะ ได้ ดำเนิน กิจการ แห่ง ที่ ออยู่ และ ชนบ ชาว นิเวศน์ ของ พวก แม้ว่า เป็น น้ำ นอง ที่ เช้า มา ออยู่ ใน พระ ราชนิเวศน์ อย่าง ตามๆ กัน.

๗. ถ้า ตัวย ถ้า ที่ ออยู่ ทั้ง ไป คน จำพวก นี้ ชอบ ตั้ง ภูมิสถาน บ้าน เรือน ออยู่ ตาม เนิน เขา หรือ ชาย เขา ที่ ๆ เขา ตั้ง ภูมิสถาน ออยู่ เป็น ที่ แหล่ง ของ ภูเขา คือ ที่ แห่ง นั้น ต้อง ขึ้น ไป สูง ที่ สุด ใน หมู่ ภูเขา นั้น เมื่อ ขึ้น ไป จน ถึง ที่ สุด แล้ว จึง ลง ไป ทาง ภูมิสถาน ที่ ออยู่ ของ เขายัง และ ที่ ๆ เขายัง ออยู่ ต้อง เป็น ที่ ตน น้ำ หรือ คำหาร ห้วย หรือ คำหาร ที่ เขายัง ออยู่ ต้อง เป็น ห้วย ที่ มี น้ำ ตลอด ปี เขต์ ที่ ตั้ง บ้าน ออยู่ ของ เขายัง ไม่ มี กำหนด เพราะ ต่าง คน ต่าง ออยู่ สุด แต่ ที่ ติน บน ภูเขา นั้น จะ ให้ โอกาส แก่ เขายัง (ในการ ทำ มา ทำ กิน ของ เขายัง) เขายัง เป็น คน ค่อน ช่าง ไม่ เขายัง ขาด ของ เขายัง “ เช่น แม้ว่า ขาว ” คน ที่ ออยู่ ใกล้

ເຄີຍ ເວັບກ່າວຕີ້ນີ້ວ່າ “ ແມ່ນ ເຜືອກ ” ກິລີຍາ ຂອງ ພວກ ແມ່ນ ເຜືອກ ນີ້ ເປັນ ດາວ ຜູ້ນ ທ່ານ “ ໄນ ປິດ ອະໄສ ກັບ ກິລີຍາ ຂອງ ພວກ ຈຶນ ”

໢. ວ່າ ດ້ວຍ ຕານ ທີ່ ອູ້ໄດຍ ເລກະ ມູ່ ບ້ານ ທີ່ ອູ້ຂອງ ເຫາ ເຫາ
ຈັດ ຕັ້ງ ເຮື່ຍງ ລາຍໄປ ຕາມ ຂາຍ ເຫາ ສິ່ງໄດ້ ຮະຫັນ ກັບ ຄຳ ຕໍ່ພໍຍ ທີ່
ກຳ ຂາ ແຫຼຸ ທີ່ ເຫາ ຕ້ອງ ດັ່ງ ບ້ານ ເວັນ ອູ້ດັ່ງ ນີ້ ຖີ່ເພວະ ທີ່ ເຫາ ອູ້ໄໝ
ໃໝ່ ເປັນ ທີ່ ກວ້າງ ຂວາງ ແລະ ພົມ ທີ່ ນັ້ນ ກີ່ ເປັນ ທີ່ ຕະແຄງ (ຄື່ອ ເປັນ ທີ່
ລາດ ຂອງ ກູ້ເຫາ ສິ່ງ ແທ ທີ່ ລາດ ລົ້ມໄປ ທາ ຄຳ ຕໍ່ພໍຍ) ບ້ານ ເວັນ ທີ່
ເຫາ ອູ້ ທາ ມີ ເຄື່ອງລົ້ມ ກາຍ ນອກໄໝ ຄວ ໄກັ້ໄຟເວັນ ເປັນ ເຄື່ອງລົ້ມ
ບ້ານ ເວັນ ທີ່ ເຫາ ອູ້ ມີ ທຽມທຽງ ອູ້ຄລ້າຍ ກັບ ໂງ ເລີ່ມ ສັດຖິ່ງ ພາຫະນະ ທີ່
ຄລ້າຍ ກັບ ທີ່ ຊາວ ອັກຖະນ ເວັບກ່າວ ວ່າ ນັກາໄລ ບ້ານ ເວັນ ທີ່ ເຫາ ອູ້ ມີ ຝຳ
ລົ້ມ ລວມ ຝຳ ເວັນ ທຳ ດ້ວຍ ໄນ ກະຕານ ແຕ່ ກະຕານ ທີ່ ພວກ ແມ່ນ ເຜືອກ ໃຫ້
ເຫາ ໄນ ຕ້ອງ ເຄື່ອຍ ໃຫ້ ເພວະ ພວກ ນີ້ ເຄື່ອຍ ໄນ ໄນ ເປັນ ຕັ້ງ ເຫາ ຈະ ຕ້ອງ
ການ ໃຫ້ ໄນ ກະຕານ ເຫາ ໃຫ້ ເຂົາ ຂວານ ທີ່ອ ມືດ ຝຳ ໄນ ທີ່ ທັນ ຈັກ ອອກ
ເປັນ ແຜ່ນ ບາງ ທາ ຝຳ ໄນ ທຳ ກະຕານ ເຫາ ມີ ຄວາມ ຂໍ້ານາງ ທຳ ໃຫ້ ດີ
ເທິ ກັບ ເຄື່ອຍ ແມ່ນອັນ ກັນ ເມື່ອ ເຫາ ຝຳ ໄນ ໃຫ້ ກະຕານ ມາກ ພອ ຈະ ທຳ ຝຳ
ເວັນ ໃຫ້ ແລ້ວ ເຫາ ຈຶ່ງ ເຂົາ ໄນ ກະຕານ ທີ່ ຝຳ ເປັນ ແຜ່ນ ນັ້ນ ດັ່ງ ຄຳໄຟ ຕິດ
ດີ ຂັ້ນ ດັ່ງ ຂັ້ນ ບັນ ເຂົາ ໄນ ຂໍ້ານາງ ມັດ ຕິດ ໄນ ກັບ ແປ ນ້ຳບ້ອຍ ທີ່ອ ຊື້ອ
ໄນ ຕ້ອງ ໃຫ້ ທຳ ດ້ວຍ ຕະຫຼາມ ເວັນ ທີ່ ເຫາ ອູ້ ສູງ ຕັ້ງ ແຕ່ ຕິດ ຈຶ່ງ ຢື້ອ ໃນ
ຮັກ ສອກ ຄື່ອ ສູງ ເທິ ໄນ ກະຕານ ທີ່ ທຳ ຝຳ ນັ້ນ ເອງ ແລະ ຕັ້ງ ແຕ່ ຊື້ອ ຈຶ່ງ
ອັກໄກ ສູງ ໃນ ຮາງ ຕ ສອກ ບ້ານ ເວັນ ທີ່ ເຫາ ອູ້ ເຫາ ທຳ ອູ້ ກັບ ຕິດ ທີ່ອ
ຈະ ເວັບກ່າວ ໃຫ້ ຈຶ່ງ ວ່າ ໂງ ຕິດ ກາຍ ໃນ ເວັນ ທີ່ ຝຳ ລົ້ມ ລວມ ຕາມ ສ່ວນ
ຍາ ຂອງ ເວັນ ແຜ່ນ ເປັນ ຕ ສ່ວນ ແຜ່ນ ເປັນ ອ້ອງ ກັນ ຝຳ ໃຫ້ ຈຶ່ງ ສ່ວນ

แล ที่ ห้อง นอน นั้น ยก เป็น พื้น สำหรับ นอน พื้น ที่ ยก ขึ้น คือ ใช้ ไม่ กว่า ห้านาที ยก เป็น แผ่น นั่น เอง อีก ๒ ส่วน คง ปล่อย ไว้ เป็น ห้อง โถง ไม่ มี สิ่ง กำบัง อย่าง ใด ห้อง โถง นั้น คือ เป็น ที่ หุง ต้ม และ สำหรับ ไว้ เครื่อง ส้มภาระ ต่าง ๆ ภายใน ห้อง เรือน ของ เขายัง ไม่ โครง ไม่ เครื่อง ส้มภาระ ไว้ หลาย มาก นัก สิ่ง ที่ มี ไว้ คือ เป็น สิ่ง ที่ จำเป็น ต้อง มี หรือ ต้อง ใช้ จริง ๆ เช่น นั้น ชั้พเจ้า จะ ได้ ก่อ ตั้ง เครื่อง ส้มภาระ ของ ใช้ สองอย่าง ไว้ ให้ เลือด ให้ ห้อง ห้อง ต่อไป ส่วน การรักษา ความ สะอาด ไม่ เป็น หรือ ไม่ เคย ทำ ความ สะอาด กัน เลย ความ สะอาด ใน บ้าน เรือน ที่ เขายัง อยู่ เป็น กา ยาก ที่ จะ เปรี้ยบ เทียบ กับ สถานที่ ชนิด ใด ได้ แต่ เปรี้ยบ ให้ ใกล้ กับ ความ เป็น จริง แล้ว คือ ไม่ ผิด กับ วัน หนึ่ง หรือ เดียว ก็.

๓. ว่า ตัว ของ นุ่ง ห่ม เครื่อง นุ่ง ห่ม ของ พาก เมือง นี่ ก็ เป็น ตัว นี้ ฝ่าย ชาว มี อย่าง เดียว มี กา ง แบบ กา ง เกง จีน เป็น เครื่อง นุ่ง แต่ ที่ ตรง เอา หรือ ขอบ กา ง เกง แบบ กว่า กา ง เกง จีน เมื่อ สวยงาม แล้ว ไม่ ต้อง มี พก ไว้ เวิ้อก หรือ ผ้า ลาย ๆ มัด ติด เอา มี เสื้อ แบบ เสื้อ จีน เป็น เครื่อง สวยงาม กา ย แต่ เสื้อ นั้น มี ลักษณะ ต่าง กับ เสื้อ จีน บ้าง เล็ก น้อย คือ ถูก ตุม ไว้ ป้าย มา ชัด ชัด ๆ แขน ยาง สุด ปลาย มือ ตัว สั้น เพียง สอง นิ้ว ผู้ สวยงาม สี กา ง เกง และ เสื้อ คง ใช้ สี เดียว กัน คือ น้ำ เงิน แก่ หรือ ตาม พื้น เมือง เรียก ว่า สี ความ เสื้อ กา ง ชนิด นี้ สำหรับ พาก ผู้ชาย ใช้ ในการ ประจำ หรือ เก้า ประจำ ทำงาน ถ้า เป็น เก้า นัก ชั้น ตาก หรือ มี กา วิวัฒ ปาง สาว ฝ่าย ชาย มี เสื้อ อีก ชนิด หนึ่ง ส่วน กา ง เกง คง ใช้ ตาม เดิม แต่ เสื้อ นั้น คง เป็น แบบ เสื้อ จีน นั้น เอง ผิด แปลกด แต่ ที่ ตรง ชื่อ มือ เอา และ ตาม แนว ที่ ชัด กระดุม

ເລືອ ໄໃໝ່ ປັກ ດ້ວຍ ໄໝ ແຕງ ກັບ ຂາງ ໄ ປະມານ ຄົ່ງ ພຸດ ແລ້ວ ເພີ່ມ ຜ້າ
 ປັກ ດ້ວຍ ໄໝ ແຕງ ໄໝ ຂາງ ໄ ປະມານ ຕັ້ງ ພຸດ ຍາ ປະມານ ແລ້ວ ສອກ
 ຕວງ ປລາຍ ເປັນ ກູ່ ໄໝ ແຕງ ຂ້າງ ມື່ງ ອີກ ຂ້າງ ມື່ງ ເຢັນ ຕິດ ກັນ ເປັນ ຄູ່ ຖ.
 ຂັດ ຕິດ ກັນ ຜ້າ ມັດ ເວົາ ຄນ ລະ ຄູ່ ວິທີ ຂັດ ຜ້າ ຂົນດີ ນີ້ ຕິດ ເວົາ ເຫຼາ
 ຂັດ ທີ່ ຕວງ ຜ້າ ມັດ ເວົາ ແහຶ່ອ ຕັ້ນ ຂາ ພັ້ນ ຂ້າງ ລະ ຄູ່ ແລ້ວ ປຳໂຫຍດ ໃຫ້
 ຂ້າ ຜ້າ ທີ່ ມີ ກູ່ ລະ ໄປ ທັນ ມັນ ຂາ ພັ້ນ ຂ້າງ ລະ ຜົນ ໃຫ້ ອູ້ ຂ້າງ ຂາ
 ພັ້ນ ຂ້າງ ລະ ຜົນ ຄລ້າຍ ກັບ ເຈິຍວະນາທ ທີ່ ດຄວ ວຳ ແຕ່ງ ສ່ວນ ວັດຖຸ
 ສ່າຫວັນ ສຽນ ຄວິປະ ມີ ແລ້ວ ຂົນດີ ຂົນດີ ມື່ງ ເປັນ ມານາກ ທຳ ດ້ວຍ ຜ້າ ສີ ດຳ ເຢັນ
 ເປັນ ນຸ່ມ ກລມ ຖ. ຄລ້າຍ ກັບ ມານາກ ແກ້ກ ແຕ່ ທີ່ ຕວງ ກາຄາ ມີ ຈຸກ ເປັນ ກູ່
 ແຕງ ຖ. ອູ່ ຢ່າງ ເຕີຍາ ກັບ ມານາກ ຢ່າ ສຽນ ອີກ ຂົນດີ ມື່ງ ໄໃໝ່ ດຳ ຫົວ ຜ້າ ດ້າຍ
 ດຳ ຖ. ຂາ ບັນ ຄວິປະ ວັດຖຸ ພັ້ນ ສອງ ຂົນດີ ນີ້ ເຫຼາ ໄໃໝ່ ໄໃໝ່ ເສນອ ໄປ
 ໄມ ວ່າ ເປັນ ວັນ ປັກຕີ ທີ່ ວັນ ນັກ ຂັດຖາກນີ້ ແລ້ວ ແຕ່ ຈະ ໄໃໝ່ ຂົນດີ ໄກ ກີ່ ໄໃໝ່
 ແລ້ວ ຕັ້ງ ເປັນ ວັນ ນັກ ຂັດຖາກນີ້ ຜູ້ ທີ່ ເປັນ ທັ້ງ ນ່າ ແລ້ວ ຜູ້ ທີ່ ມີ ທົວພົມ ໄໃໝ່
 ຖຸ ເທົ່າ ວອງ ເທົ່າ ອີກ ຂົນດີ ມື່ງ ຖຸ ເທົ່າ ນັ້ນ ທຳ ດ້ວຍ ຜ້າ ຂາ ຮາວມຕາ
 ແຕ່ ວອງ ເທົ່າ ທຳ ດ້ວຍ ກະທາຍ ກັບ ຜ້າ ຕວງ ພັນ ວອງ ເທົ່າ ໄໃໝ່ ທຳ ດ້ວຍ ກະທາຍ
 ອັດ ມານ ຖ. ສ່ວນ ທີ່ ຕວງ ມັນ ທ່ອ ເທົ່າ ໄໃໝ່ ທຳ ດ້ວຍ ຜ້າ ດຳ ມີ ກູ່ ຄລ້າຍ
 ກັບ ວອງ ເທົ່າ ຈື່ນ.

ສ່ວນ ເຄົ່ອງ ນຸ່ງ ມີ ຂອງ ຜູ້ ທົງ ມີ ແລ້ວ ຂົນດີ ແລ້ວ ຈະ ເປັນ ສາຍ ທີ່ ເປັນ
 ຜູ້ ມີ ຜ້າ ແລ້ວ ທີ່ ເປັນ ເຕີກ ກີ່ ຕາມ ໄໃໝ່ ແມ່ຍອນ ກັນ ຖຸ ມັນ ຂົນດີ
 ມື່ງ ໄໃໝ່ ນຸ່ງ ມີ ເນື້ອ ເວລາ ທຳ ກາຣ ການ ອີກ ຂົນດີ ມື່ງ ໄໃໝ່ ໃນ ເວລາ ປັກຕີ
 ທີ່ ເວລາ ນັກ ຂັດຖາກນີ້

๗. เกี่ยง ผู้ ที่ ทำ สำเร็จ ใช้ ใน เกลา ป្រាគ หรือ วัน นักขัตฤกษ์
มี ผ้า ผู้ ผืน หนึ่ง ห่อ ด้วย ป่าน สี ขาว เป็น กลีบ ๆ (คล้าย กับ จีบ ผ้า
ผู้ หรือ ฟูก ที่ นอน) เมื่อ เกลา จะ ผู้ จีบ เอา มา พัน ที่ เอ่า แล เอ่า
ແບ ผ้า ที่ เย็บ ติด ไว้ ที่ มุม ผ้า ผู้ ทั้ง สอง ข้าง มัด ติด กับ เอ่า แต่ ผ้า ผู้
ของ เขายัง นัน เมื่อ ผู้ พัน ตัว เข้า แล้ว ห่าว รอบ ตัว ไม่ คง ทึ้ง ให้วาง ใน
ระหว่าง ๆ น่า ชา ทั้ง สอง แล เขายัง มี ผ้า อิก ผืน หนึ่ง กรรัง ใน วง แหวน
นึง ยาก ลง ไป เท่า กับ ผ้า ผู้ ผ้า ชนิด นี้ บาง คน ใช้ แต่ ผ้าย้อม ความ
บาง คน ใช้ ปัก ด้วย ไหม และ ด้วย เป็น ลาย ตอบ ไม่ สี แดง กับ ขาว ป่น กัน

มัตติด ที่ เอ้า หับ ผ้า นุ่ง อีก ชนั้น หนึ่ง ปล่อย ให้ ขาย ผ้า ห้อย ลง ไป
ชั้ง หน้า เพื่อ ปัก ปีด ของ ลับ ที่ เขายืน ว่าง ผ้า นุ่ง ไว้ เมื่อ พิเคราะห์
ดู ผ้า นุ่ง ที่ เขายุ่ง แล้ว ไม่ ผิด อะไร กับ สะเกิด ของ ผู้หญิง ชาว ตะวันตก
นุ่ง แต่ การ ที่ เขายุ่ง เขายุ่ง ไว้ เพียง ให้ เข้า คล้าย กับ สะเกิด เด็ก.

ส่วน เสื้อ คง เป็น เสื้อ ชนิด เดียวกับ ที่ สาวนุ่ง ทำ การ ผิด แต่ ที่
รัก มือ เสื้อ มี ปัก เป็น ดอก รอบ รัก มือ เพิ่ม ขึ้น เท่า นั้น การ สาวนุ่ง
เสื้อ ก็ คง สาวนุ่ง อย่าง เดียวกับ กับ เสื้อ ทำ การ คือ ถึง เสื้อ ให้ ไว้
กับ ไว้ ชั้ง ใน แต่ เอ้า ผ้า นุ่ง ที่.

เครื่อง สาวนุ่ง ศรีบะ ของ ผู้หญิง มี ๒ ชนิด ๆ หนึ่ง ใช้ ผ้า คลาย ตัวๆ
ขาวๆ ผืน ใหญ่ ผืน เดียว ใช้ พับ พ้อ รอบ ศรีบะ เป็น ไข่ ได้ ผ้า ชนิด นี้ ใช้ ในการ
เวลา ปางติ หรือ เวลา ทำ การ ถ้า เป็น เวลา นักชัตฤกษ์ ใช้ ผ้า ตามๆ
ขาว ๑ ผืน พัน ศรีบะ แต่ เป็น ผืน เล็กๆ ผืน หนึ่ง โถ ใน วง ๒ นิ้ว พุต
ยาง พ้อ รอบ ศรีบะ การ ที่ เขายัน พัน ศรีบะ ตัว ผ้า ชนิด นี้ เขายัง ผัน ให้
เป็น กลีบๆ ตั้ง ขึ้น ไว้ คล้าย กับ กระบัง หน้า และ เอา จ่อ ๒ ชั้ง ไว้ พับ
ช่อง ไว้ ชั้ง หลัง เมื่อ เขายัน พัน ผ้า ๑ ผืน ไว้ เรียบ ร้อย ตัว แล้ว เขายา
ใช้ ลูก ปัด สี เชี่ยว สี แดง เม็ด โถ หรือ ลูก เดือย หิน มัด รอบ ผ้า นี้
อีก ชนั้น หนึ่ง.

ขาย แล หญิง แม่ ผือก นี้ ไว้ ยอม ต่าง กัน ดัง นี้.

ก. ผู้ ขาย ไว้ ยอม อย่าง ชาว ตลาด หรือ อื่น (คือ คล้าย กับ กลางชุม
ชน) แต่ ไม่ ถ้า เป็น เปี้ย คง ปล่อย ไว้ ตาม บ้าน ก็ ยอม ผู้ ขาย ที่
เอ้า ไว้ อย่าง ยาง ที่ สุด อยู่ ใน วง ๘ นิ้ว พุต.

๓. ผู้หญิง ให้แม่ ย่าง แต่ ว่อน ตื่น แม่ เช้า โภก เสีย ใน วัน
ก้าว ๒ นั้ง พุต เหตุ ที่ เช้า ต้อง โภก เช่น นั้น ก็ เพื่อ สำหรับ ให้ ผ้า พัน
ศรีษะ ชนิด ลด ฝืน ได้ ง่าย ส่วน แม่ ย่าง ของ เช้า ๆ ได้ เกล้า เป็น นกย
ให้ กลาง ศรีษะ คล้าย กับ เด็ก ที่ ได้ จูก แล้ว จึง พัน ผ้า ปิด มัง อิก
ขัน หนึ่ง เครื่อง ประดับ ประดา ร่าง กาย ของ พาก ชาญ หญิง แม่ ฝือ กัน นี้
คง มี เท่า จำนวน ที่ ได้ อธิบาย มา แล้ว ใน ช้อ ๔ ตอน พิเศษ ชั้ง ต้น แต่
ผู้หญิง มี ขอ หู (ต่างหู) เพิ่ม ขึ้น อีก อย่าง หนึ่ง เหตุ ที่ ช้าพเจ้า เรียก
ขอ หู เพาะ เป็น กาว ใกล้ กว่า ที่ จะ เรียก ว่า ต่างหู ขอ หู ของ เช้า
ทำ ตัวย เเงิน รูป ร่าง คล้าย กับ ขอ เกียง ประดุจ มุ้ง ใหญ่ โถ เท่า กับ ขอ
เกียง ประดุจ มุ้ง ตรง ต้น ขอ ใหญ่ ตรง กลาง เรียบ ปลาย ปลาย เด็ก ขอ หู นี้
เช้า ใช้ พร้อม กับ ผ้า พัน ศรีษะ ชนิด ๑ ฝืน แล้ว เมื่อ เวลา มี การ
นักชัตฤกษ์ ถ้า เป็น วัน ป្រាគติ แล้ว ไม่มี เครื่อง ใส่ หู วิธี ที่ ใช้ ขอ หู เช้า
ไม่ ใส่ อย่าง ต่างหู เช้า ใส่ ชั้ง หลัง ไป หา ชั้ง หน้า แล้ว เอา ต้น ขอ ติด
ไว้ กับ หู ยก ชั้ง ปลาย ขอ ไป สับ ติด ไว้ กับ ผ้า พัน ศรีษะ ทั้ง ๒ ชั้ง.

๔. ว่า ตัวย อาหาร กาว บริโภค เครื่อง บริโภค ของ เช้า ที่ ประจำ
อยู่ ก็ คือ เช้า เจ้า เช้า ไกชน์ geleio เหตุ ที่ เช้า มี เช้า ไกชน์ ไว้
ประจำ ก็ เพราะ คน จำพวก นี้ ทำ เช้า ไม่ พอก ไว้ ไม่ พอก กิน จึง ต้อง เตรียม
เช้า ไกชน์ ไว้ แทน เช้า แล้ว เช้า ใช้ เช้า ไกชน์ เป็น ประจำ ไชน์ ได้ ตี เท่า
กับ เช้า เมื่อ กัน ทุก เวลา ที่ เช้า รับ ประทาน อาหาร ที่ เด็ก และ ผู้
หญิง เช้า หา ได้ รับประทาน เช้า แต่ อย่าง เดียว ไม่ เช้า ต้อง รับประทาน
เช้า ปัน เช้า ไกชน์ ทุก มื้อ ไป.

พรวน เข้า โภชนา ที่ เก็บ รักษาไว้ เป็น อาหาร นั้น เข้า เก็บ ไว้ ตั้งนี้ ปอก เปลือก เสีย หัมด คง เก็บ เมล็ด ติด หาง ไว้ ใน ยุ้ง ยุ้ง สำหรับ ใส่ เข้า โภชนา ท่า ไว้ ที่ หนึ่ง ติด กับ เวื่อน ที่ อยู่ ของ เขายา ทำ เป็น ยุ้ง เล็ก ๆ แต่ ส่วน เข้า เจ้า ไม่มี ยุ้ง ใส่ เพราะ ที่ เขายา ทำ ได้ ก็ เป็น จำนวน เด็ก น้อย คง เก็บ ไว้ ใส่ พ้อม ไว้ ใน ห้อง เวื่อน เมื่อ เขายา จะ รับ ประทาน เข้า เขายา ได้ เอา เข้า โภชนา มา ไม่ ให้ เป็น แป้ง เสีย ก่อน แล้ว จึง เอา หุง หรือ ต้ม ปน กับ เข้า เจ้า การ รับ ประทาน ของ เขายา ไม่ ใช่ เป็น การ ยก เมื่อ เขายา สุกแล้ว ก็ คง กิน กับ เกลือ เท่านั้น เว้น แต่ บาง ครั้ง บาง คราว ถ้า มี การ น้ำขี้ตุကน จึง จะ ได้ กิน หมู ไก่ แพะ หรือ ถ้า ไป ยิง สตอร์ป้า ได้ มา จึง จะ ได้ กิน เนื้อ สตอร์ป้า นั้น ถ้า เป็น เวลา ปกติ หรือ ไม่ ได้ สตอร์ป้า ก็ คง กิน เขายา กับ เกลือ เท่านั้น การ ที่ เขายา ใช้ เข้า โภชนา เป็น อาหาร นั้น นอก จาก เป็น อาหาร ของ คน แล้ว เขายัง ไว้ เป็น อาหาร เดี้ยง ม้า เดี้ยง สุกร สุนัข แล ไก่ อีก ตัว ยัง ม้า ที่ เขายา เดี้ยง ไม่ ต้อง กิน หมู ให้ กิน แต่ เขายา โภชนา อย่าง เดียว ก็ มี กำลัง แล ยัง เหมือน กัน เหตุ ที่ เขายา ไม่ ให้ ม้า กิน หมู ไก่ ก็ เพราะ ที่ ๆ เขายา อยู่ ไม่ มี หมู ไก่.

การ ตีม สุรา เมรัย กี ตี การ สนบ บุหรี่ กี ตี การ สนบ ยา ญี่ กี ตี มี ประจำ กับ บุคคล จำพวก นี้ ทั้ง หญิง และ ชาย ทุก คน สุรา ของ เขายา ทำ ตัว ยัง เขายา โภชนา แต่ การ ที่ ตีม ๆ ไม่ ประจำ อยู่ เป็น นิตย์ ต่อ เมื่อ มี การ น้ำขี้ตุคาน จึง จะ ตีม กัน ส่วน บุหรี่ กับ ยา ญี่ ญี่ ต้อง สนบ ประจำ เป็น

นิตย์ ทุกวัน แล้ว เวลา บุหรี่ ของ เขายัง ไม่ ใช้มัน สูบ ใช้ยา เส้น ไส่
 กล่อง กระบอก มี น้ำ ใน กระบอก (คล้าย กับ หม้อ สูบ กันชา) ส่วน ยา
 ฝืน นั้น ถ้า จะ สูบ เวลา ได้ ก็ ต้ม เอา สูบ แต่ เค冈 在 ใน เวลา นั้น เท่านั้น
 แต่ จะ เดิน ทาง ไป ทาง ไกล จึง ต้ม เพื่อ ไป สูบ ใน เวลา เดิน ทาง ตัวยัง
 บุคคล จำพวก นี้ ไม่ กิน หมาย พลู หรือ กิน สิ่ง หนึ่ง ที่ แทน หมาย พลู เครื่อง
 พุ แล้ว ต้ม มี อย่าง เดียว เขายัง มี เตา ๆ หนึ่ง ก่อ ตัวยัง ติด ที่ เตา นั้น มี
 กะทะ บัว ใบ ใหญ่ ติด ประคำ ไว้ หนึ่ง ใบ ถ้า จะ ต้อง กิน หุ่ง ก็ หุ่ง ตัวยัง
 กะทะ นั้น ถ้า จะ ต้อง กิน ต้ม ก็ ต้ม ตัวยัง กะทะ นั้น ที่ สุด จะ ต้ม เข้า
 ผัก เสียง หมู ก็ ตี หรือ จะ ต้ม เสือ ผัก สำหรับ ชาก ฟอก ก็ ตี ก็ ต้ม
 ตัวยัง กะทะ ใบ นี้ ส่วน เครื่อง ภาชนะ สำหรับ ใส่ อาหาร กิน ไม่ มี อะไร
 เข้า มี ไม้ ชุด เป็น ราก หรือ กระباء ใบ หนึ่ง แห้ง มี น้ำ เต้า แห้ง ผ่า เป็น ๒
 ชิ้น ๑ ชิ้น เป็น ภาชนะ สำหรับ ใส่ อาหาร กิน เข่น เมื่อ เขายัง ต้ม อาหาร
 ลูก แล้ว จะ เป็น เข้า ก็ ตาม หรือ กับ เข้า ก็ ตาม เขายัง ใช้น้ำ เต้า แห้ง
 น้ำ ตัก เอา ออก จาก กะทะ ใส่ หมาภ ใบ ราก หรือ กระباء ไม่นั้น แล้ว
 พอก ใน หมู่ ครอบ คัว ของ เขายัง ต่าง คน ต่าง หยิบ กัน กิน เมื่อ กิน
 อิ่ม แล้ว ก็ คง ใช้น้ำ เต้า แห้ง น้ำ สอง ตัก น้ำ กิน ต่อ ไป และ เขายัง มี หม้อ
 ทอง แดง อีก ใบ หนึ่ง หม้อ น้ำ สำหรับ ไว้ ใช้ ต้ม ฝืน อย่าง เดียว และ
 เมื่อ ต้ม แล้ว ต้อง ทำ สะอาด ไว้ เสมอ ไป ไม่ ยอม ให้ ไป ไว้ ต้ม อย่าง อื่น
 เป็น อัน ขาด.

เคือง ภาระนั่น ใช้สอย ใน การ หลับ นอน ใน ห้อง นอน ของ เชา มี
ผ้า ขน สัตว์ ขาว ทำจาก เมือง ย่อ หรือ ที่ เรียกว่า เจี้ยม แม ผืน สำหรับ
ปู นอน ๑ ผืน ห่ม ๑ ผืน ใน ครอบ ครัว นั้น จะ มี ศัก กี คุน กี ตาม คง
นอน รวม อยู่ ใน ผ้า ผืน เดียว กัน และ ห่ม ผ้า ผืน เดียว กัน ส่วน เสื้อ
ที่ นอน หมอน มั้ง ไม่มี ใช้ และ ไม่ ต้อง ใช้ กัน เดຍ การ หลับ
นอน ของ เชา ไม่ เป็น ปริมาณ พอด ศัก แต่ ว่า ควร จะ นอน ให้อย่าง ให้ กี
นอน ไป ตาม ขอบ ใจ ถ้า ถึง เกدا ถูก หนา เสื้อ ผ้า ไม่มี พอก จะ หຸ້ หຸ້ หຸ້
กัน หนา ได้ ก็ ต้อง ใช้ ไฟ เป็น แสง ป่อง กัน ความ หนา.

โคมไฟ สำหรับ จุด ตาม ใน เกลา ค่า คืน ไม่มี มี เก้า ใช้ ไม้สน จุด
ใช้ แต่ การ ใช้ไฟ ใน เกลา ค่า คืน เข้า ไม่ ໄคร่ ใช้ จะ ใช้ ก็ แต่ ใน
เกลา จำ เป็น จริง ๆ.

นอก จาก สิ่ง ของ ที่ กล่าว มา แล้ว นี้ เชา ยัง มี ของ ໃใช้ อีก บาง
อย่าง เช่น ต่าง โคง ต่าง มาก ตาม จำนวน ที่ เชา มี โคง และ ม้าหูก หอ
ผ้า กระหอก ใส่ ของ แต่ ส่วน กระหอก หรือ กระภาย ใส่ ของ ๆ เชา เชา
ทำ ผิด กับ กระหอก ตาม ที่ ชาว พื้น เมือง ใช้ กระหอก หรือ กระภาย ของ เชา
ใช้ ทำ ด้วย หวาย គ่อง ชั้ง แบน ไม่ กลม ปาก กว้าง กัน แคบ กำ ที่
เชา ทำ กระหอก ไม่ เช่น นี้ ก็ เพราะ บุคคล ใน จำพวก ของ เชา ที่ หญิง
ชาย เป็น คน ที่ หาน ไม่ เป็น เชา ใช้ แบก ของ บน หลัง แทน หาน วิธี
แบก สิ่ง ของ ๆ เชา เป็น ดัง นี้ ที่ กระหอก หรือ กระภาย มี สาย หนัง มัด ติด
ระหว่าง ปาก กระภาย กับ กัน กระภาย ๒ เส้น มี ระยะ ให้ ได้ ระหว่าง บ่า ของ เชา
พัง ช้าง เมื่อ เชา จะ ไป ขาย สิ่ง ของ ที่ ได หรือ จะ บวงสรุป สิ่ง ของ
ไป ที่ ใด เชา เอา สิ่ง ของ ลง บรรจุ ใน กระหอก หรือ กระภาย ของ เชา ตาม

กำลัง ที่ จะ พา ไปได้ แล้ว จึง เอา แวน พี้ ๒ ชั้น สอด เช้า ใน สาย หนัง
ให้ สาย หนัง ชีน ไป พาด บน ป่า พี้ ๒ ชั้น ปล่อย ให้ กะ กะ กะ หรือ กะ กะ
แบบ ติด กับ หลัง เวลา จะ เติน ๆ หลัง โงก ๆ น้อย ไป ตาม สาย ของ เชา.

๕. ว่า ด้วย การ หา เนื้อ หา ปลา บุคคล จำพวก นี้ เป็น คน ชอบ
หา เนื้อ แผล ยิง สัตว์ ป่า ต่าง ๆ ส่วน การ หา ปลา หา ไม่ เป็น เพราะ
ทำ เลย ที่ เชา อยู่ ไม่ ไว้ เป็น ทำ เลย ที่ มี ปลา เครื่อง ยิง สัตว์ ของ เชา มี
๒ ชนิด ๆ หนึ่ง เป็น ปืน ชนิด หนึ่ง เป็น หน้า ไม้ แต่ เครื่อง ตัก ไม่ ใช้
สัตว์ ที่ เชา ยิง นั้น เชา ไม่ เลือก ว่า เป็น สัตว์ ชนิด ใด ถ้า เป็น สัตว์
ที่ เกิด เป็น ใน ป่า แล้ว เป็น ยิง หมด (เช่น นางเก็ง กระ กะ กะ กะ หาย
เสือ หมี หมูป่า เป็น ต้น) สัตว์ ชนิด นี้ โดย มาก เชา ใช้ ยิง ด้วย ปืน
ส่วน หน้า ไม้ นั้น เชา ใช้ สำหรับ ยิง จำพวก นก ต่าง ๆ ค่าง ชนี และ สิง^๑
การ ที่ เชา หัด ใช้ หน้า ไม้ เชา ใช้ ได้ ชำนาญ แล้ว แม่น ยำ ตี เท่า กับ
ผู้ ที่ ยิง ปืน แม่น เมื่อ นั้น กัน.

๖. ว่า ด้วย การ คุณ ความ การ ไป มา ต่าง ๆ การ ไป มา ต่าง ๆ เชา
ไม่มี เรื่อง แล เกี่ยวน ใช้ เพราะ ทำ เลย ที่ อยู่ ของ เชา เป็น ภู เชา ไม่
มี ทาง ที่ จะ ใช้ เรื่อง แล เกี่ยวน การ ไป มา ของ เชา คง ใช้ แต่ ม้า และ โค
เป็น พาหะ สำหรับ บรรทุก สิ่ง ของ ๆ เชา ไป มา ใน ที่ ต่าง ๆ การ ซึ่ง ม้า
ห้อ และ ร่อง บน เชา เช้า ซึ่ง ห้อ และ ร่อง ได้ ดี เท่า กับ เวลา ซึ่ง ม้า ห้อ และ ร่อง
ตาม พื้น แผ่น ดิน ที่ ราบ และ การ ซึ่ง ม้า ของ เชา ๆ ซึ่ง ไม่ ต้อง มี จาน เชา
นั้น ซึ่ง ไป บน ชา ต่าง ที่ สำหรับ ตั้ง ของ.

๗. ว่า ด้วย การ กลิ่น กวม บุคคล จำพวก นี้ ทำ นา แล สอง ไม่ เป็น
ทำ เป็น แต่ ไม่ อาย ดี ยิ่ง เพราะ ที่ ๆ เชา อยู่ ที่ สันนิสถาน ได้ ว่า จะ

ทำอย่าง อื่น ไม่ “ได้” นอก จาก นี่ ไง ที่ เขา ทำ เขา ต้อง ปลูก พืชชน์ พวงนี้ รัญญาหาร ลง ไป ใน ไง ของ เขา จน ครบ ถ้วน ตาม ความ ต้อง การ ของ เขายัง พืชชน์ ที่ เขายัง ปลูก ลง ไป ใน ไง นั้น เช่น เข้า เจ้า เข้า ใจน์ แต่ พัก เดียว พัก ทอง มัน เทศ ผัก กัด ผัก ชี ฝืน เป็น ต้น แต่ เข้า ใจน์ กับ ฝืน ปลูก มาก กว่า สิบ อื่น ๆ เพราะ เข้า ใจน์ เป็น อาหาร ที่ เป็น ประโยชน์ กับ การ เดียง ชีวิต ของ เขายัง กับ เดียง สัตว์ และ ปลุ สัตว์ ของ เขายัง ส่วน ฝืน เป็น สิน ค้า ของ เขายัง ใน การ ที่ จะ หา ทรัพย์ ต่อ ไป.

เครื่อง มือ ที่ เขายัง ใช้ สำหรับ ทำ ไง มี ชากัน ชนิด ชากัน โายน มีด พร้า ได้ แต่ ผิด กับ พร้า ได้ ของ ชาว เมือง ใช่ พร้า ได้ ของ เขายัง มี รูป ยา ปลา ยัง กอ แหลม จอบ ๑ เศียร เกี่ยว เขายัง มี ๒ ชนิด ๆ หนึ่ง เรียก ว่า เคียง มี รูป ร่าง อย่าง เคียง ธรรมชาติ สำหรับ ตัด ต้น เขายัง อีก อย่าง หนึ่ง ตาม ภาษา ของ เขายัง เรียก ว่า “ไก”, “ไก ทำ ตัว” ไม่ กระดาน เล็ก ๆ ให้ ประมาณ ๔ นิ้ว พุต ทำ เป็น รูป พะ จันทร์ คึ่ง ชีก และ เขายัง แฝง เหล็ก มี คุณ ให้ ประมาณ ๒ นิ้ว ใส่ ติด ไว้ ตรง กลาง มี เรือก ภูก เป็น หู ไก ที่ ตรง โคง โคง ๒-๓ หู สำหรับ เขายัง น้ำ มี สอง ใน ห่วง เรือก ตือ ตัว วง เขายัง “ไก” มี รูป ดัง นี้.

เกา ทำ ໄວ่ เขา ไม่ ต้อง ใช้ สตั๊ด กาก ໄດ້ ເນື່ອ ເຫຼຸ້າ ทำ ເສັ່ງ
ແລ້ວ ຈຶ່ງ ໃຫ້ ມ້າ ແລ້ວ ໄກ ຕ່າງ ນກວທຸກ ພຶ້ມນີ້ ພຽນ ຕ່າງ ຈາ ທີ່ ເຫຼຸ້າ ປຸດ ນັ້ນ ກລັບ
ມາ ທີ່ ບ້ານ ເພີ້ມ ເຫຼຸ້າ ອູ້ ດ່າວ ໄກດ ກັນ ທີ່ ໄວ່ ທີ່ ເຫຼຸ້າ ໄປ ທີ່ ເຫຼຸ້າ ໄປ ທີ່
ເລື່ອງ ປຸສຸຕົ້ວ໌ ດລາຍ ຂນິດ ເຊັ່ນ ແພະ ສຸກາ ໄກ ເປດ ເປັນ ຕັ້ນ ສ່ວນ ຕັ້ງໄໝມ
ກັນ ຕັ້ງ ຜົ່ງ ເຫຼຸ້າ ໄປ ເຄຍ ເລື່ອງ.

๘. ວ່າ ດ້ວຍ ກາວ ຄໍາ ຂາຍ ແລ້ວ ແລກ ເປີ່ອນ ກັນ ບຸຄຄດ ຈຳພວກ ນີ້
ມີ ມີ ກາວ ຕັ້ງ ຕລາດ ຕັ້ງ ວັນ ຂາຍ ຂອງ ອຍ່າງ ໄດ້ ສິນ ຄໍາ ທີ່ ຈະ ຂາຍ ອອກ
ໄປ ຈາກ ຄື່ນ ທີ່ ອູ້ ຂອງ ເຫຼຸ້າ ຄົນ ມີ ແຕ່ ຜົ່ນ ອຍ່າງ ເທື່ຍາ ແລ້ວ ບາງ ຄົ້ນ ບາງ
ຄວາ ກີ່ ມີ ກາວ ຂາຍ ສຸນກັ້ນ ບັນ ແຕ່ ກາວ ຂາຍ ຂອງ ເຫຼຸ້າ ຈາ ຂາຍ ອູ້ ກັນ ຄື່ນ
ຂອງ ເຫຼຸ້າ ໄນ ໄດ້ ນຳ ພ່າ ຂາຍ ຜູ້ ໄດ້ ຈະ ຕ້ອງ ກາວ ຂຶ້ນ ຂອງ ເຫຼຸ້າ ກີ່ ຕ້ອງ
ຮັບ ໄປ ຄື່ນ ທີ່ ອູ້ ຂອງ ເຫຼຸ້າ ເກື່ອງ ຖັດ ຕາງ ຂອງ ເຫຼຸ້າ ໄກ ຊັ້ນ ຈຸ່ນ ເຈີນ
ທອງ ທີ່ ເຫຼຸ້າ ໃຫ້ ຂຶ້ນ ຂາຍ ກັນ ຄົນ ໃຫ້ ເຈີນ ຕາມ ພັນ ເມືອງ ທີ່ ເຫຼຸ້າ ໃຫ້ ກັນ ເຊັ່ນ
ເຂົ້າ ໄນ ໃຫ້ ເຈີນ ເກົ່າຢູ່ ນາທ ຮູ່ເປີ່ຍ ແລ້ວ ສັຕາກໍ ເຫຼຸ້າ ກີ່ ຄົນ ໃຫ້ ເຈີນ
ເກົ່າຢູ່ ນາທ ຮູ່ເປີ່ຍ ແລ້ວ ສັຕາກໍ ເພີ່ອນ ກັນ.

๙. ວ່າ ດ້ວຍ ກາວ ທັດຄວາມ ດັນ ຈຳພວກ ນີ້ ມີ ຄວາມ ຂໍານາງ ໃນ
ທາງ ທັດຄວາມ ດລາຍ ອຍ່າງ ເຊັ່ນ ບາງ ດັນ ເປັນ ຂ່າງ ຕື່ ແລັກ ກີ່ ມີ ເປັນ
ຂ່າງ ເຈີນ ກີ່ ຂ່າງ ເບີນ ປັກ ຕັກ ລ້ອຍ ກີ່ ມີ ຂ່າງ ຍັ້ນ ຜ້າ ກີ່ ມີ ຂ່າງ
ທຳ ກວະຕາຍ ພັກ ກີ່ ມີ ແຕ່ ກາວ ທີ່ ເຫຼຸ້າ ທຳ ນັ້ນ ຫາ ຄື່ນ ເປັນ ສິນ ຄໍາ ສົ່ງໄປ
ຂາຍ ໄນ ທຳ ແຕ່ ເຄກະ ໃຫ້ ໃນ ຄວອບ ຄວັງ ເທົ່າ ນັ້ນ ຄື່ນ ແມ່ ຈະ ໄດ້
ຂາຍ ໄປ ບັນ ກີ່ ເປັນ ຈຳນວນ ທີ່ ນ້ອຍ ສິ່ງ ຂອງ ເກື່ອງ ໃຫ້ ຂອງ ເຫຼຸ້າ ເຊັ່ນ
ເກື່ອງ ແລັກ ສຳຫວັນ ເປັນ ເກື່ອງ ມື້ອ ຫາ ກິນ ຂອງ ເຫຼຸ້າ ຕລອດ ຈນ ອາງຸຫຼ ປື້ນ
ເຫຼຸ້າ ທຳ ໃຫ້ ເຫຼຸ້າ ເອງ ທີ່ ນັ້ນ ເຖິ່ນ ແຕ່ ແລັກ ຕ້ອງ ໄປ ຂຶ້ນ ມາ ຈາກ ເມືອງ ທີ່

มี เหล็ก ขาย เข่น เสือผ้า เขา กี ทอ ใช้ ของ เขา เอง โดย มาก เสือ
ผ้า ที่ เขา ทำ เอง โดย มาก เขา มัก ใช้ ทอ ด้วย ต้น ป่าน และ ไป กล่าว ป่า
นี้ เขา ถือ ว่า เป็น ของ ที่ ทน ใช้ ได้นาน ๆ.

๑๐. ว่า ด้วย การ งาน เครื่อง อาชุน ของ บุคคล จำพวก นี้ มี ๒ ชนิด
คือ เป็น อย่าง หนึ่ง หน้า ไม่ ใช้ ลูก ศร ยิง อย่าง หนึ่ง ตัว ได้ อธิบาย
มา แล้ว ใน ข้อ ๕ แต่ ใน ข้อ นี้ จะ ได้อธิบาย ถึง ลักษณะ ภูป ว่าง อาชุน
ของ บุคคล จำพวก นี้ พอก เป็น สรุปเช่น.

ก. อาชุน บีน ของ เขา คง ใช้ แบบ บีน ควบ ศิลา (ใช้ หิน ตี
เหล็ก ให้ เกิด เป็น ไฟ เผา ดิน บีน) แต่ ลักษณะ ภูป ว่าง หรือ แบบ บีน
ของ เขา ผิด กับ แบบ บีน ควบ ศิลา ระหว่าง ด้า ของ เขา อาชุน บีน ของ
เขา เป็น บีน ชนิด ย่าง แต่ พาน ห้วย ทำ สัน เหมือน กับ พาน ห้วย บีน โก^ก
เมะเซอร์ ย่าง ปะรำณ ๑ ฝ่า มือ คำ กล้อง ทำ เป็น เหลี่ยม ๖ เหลี่ยม กี
มี ๘ เหลี่ยม กี มี ลูก สำหรับ ยิง ไม่ ทำ กลม ๆ หล่อ เป็น แผ่น ย่าง ๆ
ใน วาก ๒ นิ้ว ครึ่ง เมื่อ เกล้า จะ ยิง ไม่ ได้ ใช้ ปะหัน ที่ บ่า ใช้มือ^ก
ช้าง ชวา เป็น หลัก ยก พาน ห้วย บีน หัน ไป แบบ กับ แก้ม ชวา ใต้ ตา ชวา
แล ใช้ เป็น ริชี เลง สนย์ ด้วย บีน ชนิด นี้ ถ้า ผู้ ไม่ ชำนาญ แล้ว ยิง ไม่
ได้ อาจ จะ ทำ อันตราย ที่ แก้ม และ หนาก แก้ม ช้าง ชวา ใต้ ส่วน พาก
ของ เขา ยิง ชำนาญ ทุก คน เพราะ ได้ ฝึก หัด กัน มา แต่ เล็ก ถ้า เป็น^ก
เด็ก ก็ ใช้ ขนาด เด็ก ถ้า เป็น ผู้ ใหญ่ ก็ ใช้ ขนาด ใหญ่.

ก. หน้า ไม่ หรือ อีก นัย หนึ่ง เรียก ว่า ชนู ใช้ ยิง ด้วย ลูก ดอก
หรือ ลูก ศร ศร ใช้ ทำ ด้วย ไม้ ไม่ ใช้ ช้าง ปลาย ติด ชะง้า แหลม ถ้า
จะ ยิง ค่าง ชนี ลิง แล้ว เขา มัก เอา ศรีษะ ศร ห้า ยา หรือ ย่าง น่อง เมื่อ

ถูก สัตว์ เช้า เก้ง จะ ได้ ตาย เร็ว ๆ ไม่ ต้อง ยิง ร้า หลาย หน ยา หรือ
ย่าง น่อง ของ เขา ถ้า ถูก คน กี ตาย เมื่อไอน กัน เว้น แต่ ถ้า รู้ ยา สำ
หรับ แก้ ไข และ รับ แก้ เสีย โดย เร็ว จึง จะ ไม่ มี อันตราย ยา แก้ ของ
เขา เป็น ของ ง่าย ๆ (ใช้ ปู นา ทำ ให้ เลือด พอก ปาก แล้ว ที่ ถูก ยิง
กี หาย ได้ .)

๑๑. ว่า ตัว ชรรุ นี่ ยอม แล ภาระ คง.

ก. การ เคาะพ นั้น ถือ แล บังคับ บัญชา ใน ระหว่าง ครอบ ครัว การ
เคาะพ นั้น ถือ คำนิมน วอย ไป ตาม ชาติ จีน และ อื่น นั้น ถือ ตะกูล หรือ
เช่น เป็น ที่ ตั้ง ส่วน การ บังคับ บัญชา เป็น การ ชรรุ ด่า อวย ภัย กับ คน
สามัญ ห้า ไป.

ข. การ เสียง บุตร คำนิมน ไป ทาง แบบ จีน เช่น บุตร เป็น ผู้
ชาย มี การ เสียง ดู แล ประคับ ประคอง ผิด กับ บุตร หญิง เพราะ เขา ถือ
ว่า บุตร ชาย เป็น ผู้ กี จะ ได้ สืบ ตะกูล หรือ เช่น ส่วน การ เสียง บุตร
หญิง เสียง โดย เสียง ไม่ ได้ ปล่อย ไป ตาม ยศ ภาระ ภาระ แล้ว แต่ บุญ หรือ
ราศน ของ ทาง ก ถ้า บุญ มี กี มี อายุ สืบ ไป ถ้า บุญ ไม่ มี กี ต้อง ตาย
เสีย เมื่อ ยัง เยาว์ ตลอด ถึง การ ปฏิบัติ ภาระ เมื่อ เกิด ป่วย กี
ต่าง กัน.

ค. การ รับ บุตร บุญ ชรรุ มี เป็น ๓ ชนิด.

๑. ถ้า บุคคล คน ใด มี บุตร ผู้ชาย แล้ว จะ ไป ขอ หรือ ซื้อ
บุตร ของ คน อื่น มา เสียง ไม่ ได้.

๒. ถ้า บุคคล คน ใด ไม่ มี บุตร ชาย มี เท่า บุตร สาว ถ้า ตน จะ
ต้อง การ ผู้ สืบ ตะกูล หรือ เช่น ของ ตน แล้ว จะ ต้อง ไป ซื้อ บุตร ชาย

ของ คน อื่น มา ให้ อยู่ กิน เป็น สามี ภรรยา กับ บุตร์ สาว ของ ตน การ ซื้อ เป็น การ ซื้อ ขาด แล ให้ ใช้ ตระกูล หรือ เช่น ของ บุคคล คน นั้น ที่ เดียว.

๓. ถ้า บุคคล คน ได้ “ไม่ มี หัน บุกร้าย และ บุตร์ สาว จะ ไป ขอ บุตร์ คน อื่น มา เสียง สำหรับ สืบ ตระกูล ก็ ได้ แต่ ต้อง ขอ ได้ เต่า เนgabe บุตร์ ชาย และ ต้อง ขอ กับ พวກ ที่ น้อง ขอ กับ คน อื่น “ไม่” ได้ ถ้า “ไป ขอ บุตร์ กับ พี่ น้อง คน ได้ “ไม่” ได้ ย่อม เป็น น่า ที่ ของ ภรรยา ที่ จะ ต้อง หา ภรรยา ให้ ผู้ ใหม่ เพื่อ จะ ได้ บุตร์ ชาย สืบ ตระกูล ต่อ ไป.

๔. การ ตัด ขาด จาก บุตร์ ถ้า เป็น บุตร์ ผู้ ชาย ตัด “ไม่” ขาด ถึง เมื่ จะ ประพฤติ ตัว เกรา หวาน ประกาย ได้ ก็ ตัด “ไม่” ได้ เพราะ กลัว จะ เสีย แล หรือ ตระกูล ถ้า เป็น บุตร์ ผู้ หญิง เมื่อ มี สามี ออก เรือน ไป แล้ว เป็น ขาด จาก บิดา มาดา ที่ เดียว ต้อง ไป ถือ บิดา มาดา ฝ่าย สามี เป็น บิดา มาดา ของ ตน.

๕. การ วิวาร์ แต่ง งาน ฝ่าย ผู้ ปักครอง ชั้น ชาย ต้อง ไป พูด จา สู่ ขอ เจ้า สาว กับ ฝ่าย ผู้ ปักครอง ชั้น หญิง เมื่อ เป็น การ ตก ลง กับ แล้ว จึง ทำ การ สมรส ใน วัน ทำ การ สมรส ฝ่าย ผู้ ปักครอง ของ เจ้า สาว ต้อง นำ เจ้า สาว ไป ให้ กับ เจ้า บ่าว และ มี การ ไหว้ ฝั่น ฝั่ง บ่า ตาย และ เสียง ดู บรรดา ญาติ ที่ น้อง จึง เสร็จ การ แต่ง งาน แต่ ก่อน เกลา ที่ จะ ตก ลง กับ นั้น ฝ่าย ผู้ ปักครอง หญิง จะ ต้อง เรียก เงิน สินสอด จาก ชาย ตาม แต่ ฝ่าย หญิง จะ เรียก ว้อing หรือ ดู ตาม คุณ นุญ ของ บุคคล แต่ อย่าง น้อย ไม่ ต่ำ กว่า ๘๕๐ บาท เงิน ชนิด นี้ ฝ่าย เขา เรียก ว่า เงิน ซื้อ เมีย เมื่อ ฝ่าย หญิง ยอม ยก บุตร์ สาว

ให้กับฝ่ายชายแล้ว แล จะ เรียก ว่า อง เอ เเงิน ค่า สินสอด มาก น้อย
เท่า ไหร่ฝ่ายชายต้องยอมให้ (แต่คงไม่เกิน กว่า กำลังที่จะ หา
ให้ได้) ถึง เมื่อใน ขณะ นั้น ยังไม่มีเงิน จะ เชื่อ กัน ไว้ ก่อน ก็ได้
ต่อ เมื่อ หญิง ชาย ไป อยู่ ประจำ ก่อน ทาง กิน ด้วย กัน จน ได้เงิน ทอง มา
บ้าง แล้ว จึง นำ ไว้ ให้ ผู้บุกรุก ฝ่าย หญิง ไม่.

๗. ราษฎร์ ไป มา ทำ สูง ระหว่าง หญิง กับ ชาย ก่อน ที่ จะ รับ เป็น^{ภรรยา} สามี กัน นั้น บุคคล จำพวก นี้ ถือ ลักษณะ อย่าง หนึ่ง เช่น ถ้า รู้ อยู่
แล้ว ว่า ชาย หนุ่ม คน ใด รัก อยู่ กับ หญิง คน ใด จะ ไป มา ทำ สูง พูด จา
กัน ใน บ้าน เรือน ของ ใคร ไม่ได้ เพราะ ถือ ว่า ผู้ ถือ เรือน ไม่ ชอบ หรือ
เข้า เรียก ว่า “ ผิด ฝี เรือน ” ถ้า ผู้ ใด ฝ่าฝืน ขึ้น กระทำ เช่น นั้น ต้อง^{มี} ความ ผิด ตาม ฝ่าฝืน ลักษณะ หรือ ประเพณี นิยม ห้าม หน้า ใน คบคบ จะ
ต้อง ปรับ ผู้กระทำ ผิด เป็น สิน ใหม่ และ เอา เงิน สิน ใหม่ ให้ กับ เจ้า ของ
เรือน ถ้า ชาย กับ หญิง ที่ รัก ใคร่ กัน อยาก จะ พน ปะ พูด จา กัน ต้อง^{นัด} แนะนำ^{ไป} พน ปะ พูด จา กัน ใน บ้าน.

๘. มี บุตร มาก ด้วย ไม่มี อำนาจ เหนือ บุตร แล บุตร นั้น แยก เป็น^๒ ประเภท.

ถ้า บุตร เป็น ชาย มี บุตร มาก ด้วย ไม่มี อำนาจ ที่ จะ บังคับ ว่า กล่าว สั่ง^{สอน} ให้ งาน ตาย.

ถ้า บุตร เป็น หญิง มี บุตร มาก ด้วย เทียบ เวลา ที่ เป็น สาว
อยู่ เท่า นั้น ถ้า บุตร ไม่ สามี ไป แล้ว เป็น หมวด อำนาจ ของ มี บุตร มาก ด้วย^{ถึง}
แม่ บุตร นั้น จะ ทำ คุณ ผิด ประมาท ได้ มี บุตร มาก ด้วย ไม่ มี อำนาจ
ที่ จะ ว่า กล่าว หรือ รับ ผิด ชอบ ต่อ ไป.

ก. การ สืบ เรื่อง รับ mgruk นั้น ถ้า บุคคล ผู้ ได้ มี บุตร์ ชาย และ หญิง หลาย คน mgruk คง ตกล ได้ แต่ บุตร์ ชาย ที่ สืบ ตระกูล เท่านั้น ส่วน บุตร์ หญิง “ไม่” ได้ เน้น แต่ เมื่อ เจ้า mgruk ที่ ตาย นั้น เป็น ผู้ มี บุตร์ หญิง และ บุตร์ หญิง หา ไม่ สามี ออก เรื่อง “ไป” ไม่ จึง จะ ได้ รับ ส่วน mgruk.

ถ้า บุคคล ได้ มี แต่ บุตร์ หญิง อย่าง เดียว และ บุตร์ หญิง นั้น มี สามี “ไป” กับ พ่อ ผู้ แม่ ผู้ แล้ว ส่วน mgruk ก็ “ไม่” ได้ รับ เหมือน กับ mgruk คง ตกล ได้ แก่ ภูติ ผู้ ชาย ที่ สนิท (ที่ ตระกูล หรือ เช่นเดียวกัน) ที่ เช้า ถึง ดัง นี้ เพราะ เช้า ถึง ว่า ผู้ หญิง ต้อง รับ mgruk ทาง ฝ่าย ผู้ เน้น แต่ บุตร์ หญิง นั้น มี สามี และ อยู่ ประจำ กิจ หก กับ บิดา มาตรา ของ ตน หรือ ที่ เรียก ว่า “ชื่อ ผู้ ชาย หรือ ชื่อ ผู้ ให้ กับ บุตร์ ” เช่น นี้ จึง จะ ได้ รับ ส่วน mgruk เท่า กับ เป็น บุตร์ ชาย แต่ ส่วน ผู้ ชาย จะ กลับ “ไป” รับ mgruk ทาง บิดา มาตรา ของ ตน อีก “ไม่” ได้ เพราะ ตน ได้ ขาด ตอน “ไป” จาก ตระกูล เดิม แล้ว หรือ เรียก อย่าง ง่าย ว่า ตน “ไม่” ได้ “ใช้ เช่น หรือ ตระกูล บิดา ตน แล้ว ดัง “ได้ อธิบาย ไว้ ใน ข้อ ๑-๒.

ข. สตรี มี อิศราภาพ ถึง เพียง ไหน ใน ข้อ นี้ สอบ ตาม “ไม่” ได้ ความ จริง.

ข. การ อย่า ทิ้ง ใน ระหว่าง ผู้ เมีย นี่ ดัง นี้ ถ้า ชาย คิด ทิ้ง หญิง โดย ประพฤติ ตัว “ไม่” ดี เช่น มี ชู้ เป็น ตน ต้อง ตาม หญิง ดู ก่อน ถ้า หญิง ยอม อย่า จึง อย่า “ได้” ถ้า “ไม่” ยอม อย่า ชาย อย่า “ไม่” ได้ ส่วน หญิง “ไม่” มี นา ที่ ร้อง ขอ อย่า จาก ชาย (เมทุ ทั้ง นี้ เป็น เพราะ เมื่อ หญิง อย่า ขาด จาก ชาย แล้ว ตน จะ ต้อง “ไป” อยู่ ประจำ กิจ หก กับ “ไป” อยู่ กับ บิดา มาตรา ภูติ ที่ น้อง อีก “ไม่” ได้)

ເຕັ້ງ ແຫຼງ ຈະ ອູ້ ດາວໂຫຼນ ເຕີຍາ ຢ່ອມ ຈະ ປະກອບ ກາວ ທາ ກິນ ໂດຍ ດຳເພີ່ມໄໝ ໄກວ່າ ຈະ
ໄທ້ ຜລ ຈຶ່ງ ເປັນ ນໍາທີ່ ຂອງ ຂາຍ ທີ່ ຈະ ທີ່ ແຫຼງ ໄມ່ ໄທ້.

ຢູ່. ກຽມມາຍ ອາຍຸ ໄມ່ ມີ ຈະ ເຕີຍາ ແພ່ງ ຕາມ ປະເພີ່ມ ຂາຍ
ມີ ເມື່ອ ດາວໂຫຼນ ໄທ້ ແຕ່ ກ່ອນ ທີ່ ຈະ ມີ ຕ້ອງ ໄທ້ ຕກ ລົງ ພຣ້ອມ ກັບ ເມື່ອ
ຫລວງ ເສີຍ ກ່ອນ ແລະ ເມື່ອ ນ້ອຍ ຕ້ອງ ທຳ ກາວ ແກ່ນ ເມື່ອ ທຄາງ ແລະ ເຕັ້ງ ຂົນຕ
ເຕີຍາ ກັບ ອູ້ ຈຶ່ງ ສ່ວນ ແພ່ງ ອື່ນ ຈະ ມີ ກາວ ປັບປຸງ ເປັນ ສິນ ໄທ້ ທີ່ ມີ
ຕລອດ ຊື່ ກາວ ດັກ ຂະໜາຍ ທີ່ ປັບປຸງ ເປັນ ສິນ ໄທ້ ແຕ່ ບຸກຄຸດ ຈຳກວກ ນີ້
ມີ ຈກຍາ ອັນ ແນ້ງ ທີ່ ເຂົາ ໄມ່ ຕ້ອງ ກາວ ດັກ ຂະໜາຍ ສິນ ຂອງ ເລີກ ຈະ ນ້ອຍ ຈ
ັ້ນ ຈະ ດັກ ຂະໜາຍ ກັນ ຕ້ອງ ທຳ ກັນ ມາກ ຈະ ແຜູ້ ຈະ ທຳ ກັນ ນັ້ນ ຕ້ອງ
ແຍກ ເປັນ ກົກ ເປັນ ແຂ່າ ແລະ ຕ້ອງ ທຳ ກັນ ຈນ ຊື່ ສົ່ມ ຕາຍ ຄລ້າຍ ກັບ
ແພ່ງ ທຳແກ່ນ່າງ ທີ່ ອີງ ອີງ ຕີ່ ກັນ ແຕ່ ເມື່ອ ຝ່າຍ ໄທ້ ພລາດ ພົດສິ່ງ ພ່າຍ ແພ່
ຝ່າຍ ທີ່ ຂະນະ ທີ່ ວິບ ເຂາ ທ່າວັ່ນຍໍ ເສີຍ ດັ່ງ ແຕ່ ພວກ ເຕີຍາ ຄະນະ ເຕີຍາ ກັນ ແລ້ວ
ປ່ອງ ຕອນ ກັນ ດີ.

ຢູ່. ກາວ ຊື່ອ ກວມສີທັງໝົດ ໄມ່ ມີ ສິນ ໄທ້ ປະກອບ ເປັນ ດັກ ຕານ
ຊື່ອ ເຂາ ຄວາມ ຈົດ ຈຳ ເປັນ ດັກ ຕານ ເພວະ ດາວໂຫຼນ ຈຳກວກ ນີ້ ໄມ່ ມີ ທັນສື່ອ
ທີ່ ຈະ ໄທ້ ເປັນ ດັກ ຕານ.

ຢູ່. ກາວ ພິຈານາ ຄົດ ແລະ ຊັກ ພຍານ ນັ້ນ ບຸກຄຸດ ຈຳກວກ ນີ້ ຊື່ອ
ເປັນ ປະເພີ່ມ ມາ ແຕ່ ເຕີມ ວ່າ ດາວໂຫຼນ ຂອງ ເຂາ ເປັນ ດາວໂຫຼນ ທີ່ ພູດ ໂດຍ ສັຕິປີ
ສຸງຈິຕ ຖຸກ ດາວໂຫຼນ ໄມ່ ມີ ດາວໂຫຼນ ໄທ້ ຈະ ກລ່າງ ຄຳ ເທິງ ທີ່ ອີງ ອີງ ດັ່ງ ໄມ່ ເປັນ
ເມື່ອ ມີ ຄົດ ເກີດ ຫັ້ນ ໂດຍ ມາກ ເຂົາ ໄມ່ ຕ້ອງ ສື່ບ ພຍານ ທັ້ງ ໄຈຍ໌ ກລ່າງ
ທາ ຈຳເລີຍ ວັນ ສາງກາພ ຈຳເລີຍ ມີ ຜົດ ຕ້ອງ ອູ້ ປັບປຸງ ທັ້ງ ໄຈຍ໌ ກລ່າງ ທາ
ຈຳເລີຍ ປົງເລີນ ຈຳເລີຍ ໄມ່ ນີ້ ຜົດ ໄຈຍ໌ ຜົດ ຕ້ອງ ປັບປຸງ ໄຈຍ໌ ໄທ້ ຈຳເລີຍ ແຫ່ງ

ที่ เขา ทำ ดัง นี้ ก็ เพราะ มี เหตุ ผล ที่ จะ ถือ เป็น ทาง ที่ ควร ทำ ได้ เพราะ ถ้า ต่อ ไป เขายัง สืบ ได้ ความ ว่า ที่ จำ เลย ปฏิเสธ นั้น เป็น คำ เหตุ แท้ จริง เป็น ความ จริง ตาม ที่ ใจ หย์ กล่าว หา เช่น นี้ จำ เลย จะ อยู่ ร่วม ใน คณะ อัน เดียว กัน ต่อ ไป ไม่ ได้ ต้อง รับ ออก ไป จาก ที่ นั้น โดย เธ້ ที่ ชี้ อยู่ ต่อ ไป ต้อง ตาย แต่ การ ตาย จะ ตาย โดย วิธี ใด สืบ ไม่ ได้ ความ เป็น แต่ หวาน ว่า หาย ไป เนย ๆ ส่วน บุตร ภารຍา ที่ อยู่ ทาง หลัง ที่ ไม่ มี ใคร คุ้ม ค่า สมาคม ต่อ ไป ถึง เด็ก ก็ เด็ก จะ เล่น กัน ที่ ไม่ ได้ โดย เข้า ถือ ว่า เป็น คน ชนิด ที่ มี ความ ประพฤติ เเล้ว ที่ สุด ส่วน คำ กล่าว หา ของ ใจ หย์ ไม่ เกี่ยว เพราะ เมื่อ จำ เลย ปฏิเสธ ใจ หย์ ต้อง ถูก ปรับ ไป แล้ว โทษ ของ ใจ หย์ ที่ กล่าว หา เป็น คำ เหตุ จึง พ้น ไป.

๓. คดี อุกฤษจิ ใน ระหว่าง พาก ของ เขายัง ไม่ มี แต่ จะ มี ก็ มัก เป็น พาก อื่น ซึ่ง ไป กระทำ โดย มาก และ มัก เป็น ชนิด เรื่อง ปล้น เพราะ บุคคล จำ พาก นี้ ปลูก ผึ่ง ขาย เมื่อ พาก อื่น สืบ รู้ ว่า ได้ เงิน ค่า ขาย ยืน มาก จึง พา พาก ไป ปล้น เอา ทรัพย์ ถึง อย่าง นั้น ก็ เป็น จำนวน น้อย ที่ สุด หรือ จะ ว่า ไม่ มี เลย ก็ ได้ เพราะ ยัง ไม่ เคย ได้ ช่วย เหตุ ที่ ไม่ เคย มี การ ปล้น ก็ เพราะ พาก ปล้น สืบ ไม่ รู้ ถึง ที่ ๆ เก็บ ทรัพย์ (เงิน) ของ คน จำ พาก นี้ เพราะ คน จำ พาก นี้ ไม่ ได้ เก็บ ทรัพย์ ไว้ ที่ บ้าน หรือ ไว้ กับ ตัว จะ เอา ไป ซูก ซ่อน ไว้ ที่ ใต้ นั้น ไม่ มี ใคร รู้.

๔. ว่า ตัว คิด ป. วิทยา คุณ

ก. การ ขาด เครื่อง ไม่ เป็น

ก. การ ลด กะ ปั้น ทำ เป็น กัน บ้าง แต่ เป็น จำนวน น้อย.

ค. การ ตนตี และ มะหรี่ ของ จำพวก นี้ มี คล้าย ๆ ไป ทาง ฝ่าย
จีน คือ มี ม้า พ่อ ๑ ฉี่ง ๑ กับ ปี ๑ ปี ใช้ ทำ ตัวย ไม่ มี ปุ่ม ตอน
ปลาย ที่ ปุ่ม ฝั่ง ไม่ ໄ่ กลวง เล็ก ๆ ๆ อัน ยื่น พ้น จาก ปุ่ม ประมาณ
๒ นิ้ว และ ที่ ไม่ ໄ่ กลวง นั้น เอง สำหรับ ใช้ น้ำ บิด เปิด กระทำ ให้ เป็น
เลียง ถุง เสียง ต่าง แต่ กาก ที่ เชา จะ มี เครื่อง ตนตี หรือ มะหรี่ นั้น
มี แต่ เนgarะ ใน วัน นำ ศพ ไป ฝัง เท่า นั้น ส่วน กาก นัก ชัตฤกษ์ อย่าง
อื่น ๆ ไม่ ใช่.

ฉ. การ มะหรี่ ร้อง รำ ทำ เพลง มี การ รำ กับ ร้อง เพลง การ
รำ และ ร้อง เพลง ได้ แสดง เมื่อ เกา มี ตนตี แต่ การ รำ ของ เชา เป็น
การ รำ ที่ แบก ใช้มือ ถือ กึง ไม่ บัด ไป ตาม ชา แล้ว เต้น ให้ ได้
จังหวะ กับ ม้า พ่อ.

ง. การ ละเล่น ต่าง ๆ ของ เชา ไม่ โครง มี อะไร แต่ ใน เกา
มี ใหม่ ของ เชา มี การ เล่น ชนิด หนึ่ง คล้าย กับ ช่วง ไขย คือ ฝ่าย ชาย
อยู่ พวก หนึ่ง หญิง อยู่ พวก หนึ่ง ไ yan ผ้า หรือ หัว套 ที่ ทำ เป็น กลม ๆ
รับ กัน ถ้า โครง รับ ไม่ ได้ เป็น แพ การ เล่น อย่าง อื่น นอก จาก นี้ ไม่
มี อะไร.

จ. การ แหงสือ ของ เชา ไม่ มี ถ้า จะ มี คน รู้ แหงสือ ก็
เป็น หนังสือ จีน แต่ ถึง อย่าง นั้น ก็ ไม่ มี แต่ เชา มี วิธี ใช้ ไม่
หยก แทน หนังสือ เช่น ก. เป็นหนังเงิน ข. แต่ ก. ไป อยู่ เสีย ทาง
ไกล ถูก ที่ ก. จะ ไป ยัง ไม่ ได้ ใช้ หนัง ให้ ข. จีน เชา ไม่
เหลา ให้ กลม ยาง ราบ ศีบ แล้ว หยก ไม่ ใช่ ต่อ หนัง ก. และ ผ้า
ไม่ นั้น เป็น ๒ ชิ้น ชิ้น หนึ่ง ให้ ก. ไป อีก ชิ้น หนึ่ง ข. เชา ไว้ ต่อ ไป

ข. จะต้องการเงินจากก. แต่ ก. จะไปทางตามด้วยตนเองไม่ได้ จึง เอาไม่นั้นมอบให้อือใช่ให้คนหนึ่ง คนใดไป เอา ถ้า ก. เท่านั้นแล้ว ต้องเอาไปเบรี่ยบหรือปะกันดู กับไม่ที่ตนถือไว้ ถ้า หยักไม่ตรง กับไม่ที่ตนถือไว้ก็ เป็นอันเชื่อถือได้ร่า คนที่ถือไม่นั้น เป็นคนของข. ใช่มาทางเงิน ถ้า ก. จะมอบเงินให้ไป ก. ต้องมอบไม่นั้นให้ไปด้วย เพื่อไปแสดงกับข. ว่า ตนได้มอบเงินมาให้เสร็จแล้ว เว้นแต่ยังไม่ได้ใช้เงินหรือใช้แต่ไม่หมดจึงต้องถือไม่ได้ต่อไป ก่อน.

ฉ. เขายเป็นคนที่ไม่ชอบ หรือนิยม นิทาน นิยาย อย่างใดตลอดถึงบทเพลงร้อง เขายังไม่ชอบ.

戌. ว่าด้วยวิทยาศาสตร์ การนับวันเดือนปีของเขารีบเรียบไปทางจีน ตลอดถึงการปีใหม่ ก็ทำพร้อมกับจีน.

亥. วิชาแพทย์ไม่รู้เลย การใช้ยาโดยมากใช้ยาของย่อส่วน การเป็นใช้ช้อนใช้ยาครัวนินตลอดถึงการรักษาสัตว์ เช่น ม้า หรือสุนัขใช้ยาครัวนินรักษาพั้นนั้น.

戌. ว่าด้วยลักษิ ศาสนา.

ก. บุคคลจำพวกแม่บ้านไม่ไหว้แล่นมาสักการพะ.

ข. เขายังไห้แล่เส้นฝี ฝีที่ขายให้ไหว้แล่เส้นนั้นมี๔ชนิด หนึ่งเรียกว่าฝีฟ้า อีกชนิดหนึ่งให้ฝีปูย่าตาลายแล่พ่อเมือง วิธีไหว้ดำเนินไปทำงานองเดียว กับจีนให้เจ้า.

ค. ฝีฟ้าที่ขายเส้นไหว้ เขายังถือว่าเป็นหลักของโลก และเป็นผู้ที่จะทำให้บุคคลพากของเขามากเดียว.

๙. การ เกี่ยว ข้อง กับ มนุษย์นั้น เป็น ทาง ที่ จะ กระทำ ให้เกิด ความ ศุช ความ นั่ง มี สมบูรณ์ แล กระทำ ให้ ถึง ความ อับ จน อนาคต แก่ ได้.

๑. กฎ ผู้ ที่ เขา นับ ถือ ไม่มี ติด ไว้ ยัง ที่ บูชา ของ เขายัง ใช้ กระดาษ ทอง ติด ไว้ แทน.

๒. วัด วา สถาน เทพารักษ์ สถาปัตย์ ของ เขายัง ไม่มี.

๓. สถาน ที่ บูชา ของ เขายัง ทำ ไว้ ใน เรือน ของ เขายัง คุณ ต่าง ทำ ไม่ อยู่ ด้วย กัน ทุก หลัง คา เรือน สถาน ที่ บูชา ของ เขายัง ทำ คล้าย ตู้ ติด ไว้ ชั้ง ฝ้า แล ชั้ง หน้า ตัว กระดาษ พัง ห้อย เป็น ระบาย หรือ คล้าย ๆ กับ สถาน ที่ บูชา ของ จีน ชั้ง ใน สถาน มี กระดาษ ทอง ปิด ไว้ แล บาง แห่ง มี แจกัน ทำ ด้วย ติน ตั้ง ไว้ เท่า นั้น นอก นั้น ไม่มี อะไร.

๔. พะสังข์ สำหรับ กระทำ กิจ บูชา ไหว้ ต่าง ๆ ไม่มี.

๕. เมื่อ ทาง ก็ เกิด เขายัง กระทำ พิธี ฝา ผี ฟ้า คือ เมื่อ ทาง ก็ ได้ ๓ หรือ ๗ วัน เขายัง นำ ทาง ก็ ไป นอน อยู่ กลาง แจ้ง นอก เรือน แล ตั้ง สถาน ที่ บูชา ขึ้น ขึ้น ค้าง ไม่ เหลือ เช้า ไป เปิด หรือ สูบ แก กระดาษ เสน่ ไหว้ ผี ฟ้า แล รำ ร้อง เรียน ให้ ผี ฟ้า ช่วย พิทักษ์ รักษา บุตร ของ เขายัง ให้อยู่ เย็น เป็น ศุช ต่อ ไป.

๖. เมื่อ เกลา อายุ ย่าง เข้า เป็น หนุ่ม เป็น สาว ไม่มี การ กระทำ พิธี อะไร.

๗. เมื่อ เกลา ตาย กระทำ พิธี เสน่ ไหว้ ส่ง วิญญาณ มี การ นำ ให้ ศพ ตี มาก พ่อ กับ เป้า ปี ๕ ขวบ เป็น การ เอก เวก กับ ใหญ่ ใจ แล้ว จึง นำ

ศพ ไป ฝัง บุคคล จำพาก นี้ ไม่ มี กາງ ເພາ ຄພ ມີ ແຕ່ ກາງ ຝັ້ງ ອຍ່າງ
ເທື່ອງ ວິທີ ຝັ້ງ ຄພ ມີ ຕ ຂນິດ ທ ຫົ່ງ ເອາ ຄພ ໄສ ທີ່ ທີ່ ແຕ່ ນຳ ໄປ ຝັ້ງ ຕາມ
ຂວາມດາ ຂນິດ ຫົ່ງ ເມື່ອ ເອາ ຄພ ໄສ ທີ່ ທີ່ ນຳ ໄປ ຝັ້ງ ແລ້ວ ຍັງ ມີ ວິທີ ຂົນ ທີ່
ກ່ອ ທ ຝັ້ງ ຄພ ຍັກ ຂື້ນ ໃຫ້ ເປັນ ແກ່າວ ສູງ ພຶກ ຂນິດ ຫົ່ງ ເຮັກ ວ ຝັ້ງ ລວຍ
ຄື່ອ ຄພ ໄມ ທັນ ໄສ ທີ່ ໃຫ້ ເອາ ໄນ ທີ່ ດັນ ມັດ ຂະນາຍ ຂ້າງ ຄພ ຂ້າງ ລະ ດ ທີ່ ດ
ກາງ ມັດ ທ ເອາ ຈຸນ ແນ່ນ ແລ້ວ ຂ່ວຍ ກັນ ທານ ໄປ ໄໃຈ ໃນ ປ້າ ທ ຝັ້ງ ຄພ ທ ເອາ
ໄໃຈ ຄພ ຂນິດ ນີ້ ເຊົາ ປຸລູກ ຍັກ ຂື້ນ ເປັນ ວັນ ແລ້ວ ເອາ ຄພ ໄໃຈ ວັນ ວັນ ນີ້ ໄມ ມີ
ກາງ ກ້ານ ສານ ທ ຝັ້ງ ຄພ ອຍ່າງ ໄດ ສານ ທ ນີ້ ໄມ ມີ ປຸລູກ ອຍ່າງ ໄໃຈ
ຄ ເປັນ ປ້າ ຂວາມດາ ນີ້ ເອງ.

กฎ. ກາງ ສາດ ມනຕີ ກາງນາ ທີ່ອ ກາງ ກະວະທຳ ກິຈ ສັກກະ ບູນາ ໄຫງ
ນ້ອຍ ໄມ ມີ ພິທີ ທຳ ອຍ່າງ ໄດ ຕລອດ ປື້ນ ກາງ ບູນາ ພະ ກົມ ເຈົ້າ ທ ກີ ໄມ ມີ.

กฎ. ພິທີ ເກີ່ງ ເຊົ້າ ໃນ ນາ ປຸລາ ໃນ ນີ້ ໄມ ມີ ພິທີ ສາສານ ອຍ່າງ ໄດ.
ປຸລູກ ບ້ານ ໄໝ ກີ ໄມ ມີ ພິທີ ສາສານ ອຍ່າງ ໄດ.

กฎ. ກາງ ໄທ່ ຜື້ ສາງ ເຈື້ອ ປຸນ ດ້ວຍ ແບບ ຕໍ່ກາ ຈືນ.

กฎ. ກາງ ໄທ່ ຕັນ ໄມ ດຳກຳ ແລ້ວ ໄທ່ ສັດ ຕັນ ທ ໄມ ມີ ພິທີ ໄທ່
ກັນ ອຍ່າງ ໄດ ເຊົາ ໄນ ອື່ອ ວ ສັດ ຂນິດ ໄດ ເປັນ ເຂື້ອ ເດີມ ຂອງ ປູ້ ຢ່າ
ຕາ ຍາຍ ຂອງ ເຊົາ ເຊົາ ໄນ ເຄຍ ເກື່ອ ອື່ອ ເສັ້ນ ໄທ່ ກັນ.

ຂໍ້ ຄວາມ ຕ່ອ ຈາກ ຂໍ້ ສຸດ ນີ້ ໄປ ໄດ້ ສອນ ຕາມ ຖຸ ຕລອດ ແລ້ວ ໄມ
ໄດ້ ຄວາມ ອຍ່າງ ໄດ ເພະ ບຸคคล ຈຳພາກ ທ ມາ ອູ້ ໃນ ທົ່ວ ທ ນີ້ ເປັນ
ບຸคคล ຂັ້ນ ຕໍ່ ໄມ ໄກວ່ ຈະ ມີ ກົມ ອົງ ໃນ ທານ ໂດກ ທີ່ອ ຕໍ່ກ່ຽວ ຕໍ່ກາ ຂອງ ໂປຣານ
ແລ ບາງ ແກ່ ບາງ ຂໍ້ ທ ໄມ ໄດ້ ຈດ ຕອນ ທີ່ອ ອົມບາຍ ຕາມ ຂໍ້ ຕາມ ກີ ເປັນ
ເພະ ສອນ ຕາມ ໄມ ໄດ້ ຄວາມ ຈົນ ຍ່ອມ ເປັນ ກາງ ພ່ອງ ໄປ ບ້ານ.

ประเกท ที่ ๓

Vocabulary

ว่า ด้วย ภาษา คำ พูด

ก่อน ที่ ช้าพเจ้า จะ ได้ จด ภาษา คำ พูด ลง ใน ที่ นี้ แล้ว จะ ได้ อธิบาย ถึง สำเนียง ที่ บุคคล จำพวก นี้ ออก เสียง พูด พอ ให้ เป็น ทาง สังเกตุ ประกอบ กับ ตัว อักษร ที่ ได้ จด ลง ไว้ พอก เป็น สังเขป ดัง นี้ บุคคล จำพวก นี้ พูด เป็น สำเนียง เสียง ห้าว หรือ ทุ่ม สำเนียง ที่ พูด อญ្យ ไม่ คง หรือ พูด ด้วย ใช้ โคน ลิ้น เสียง ที่ พูด นั้น เป็น เสียง พูด ที่ สัน แล กริ้ง คล้าย กับ คำ พูด ของ ภาษา มอง เศ ช้าพเจ้า ชี้ เป็น ผู้ จด คำ พูด ของ บุคคล จำพวก นี้ ไว้ ได้ พยายาม จด คำ พูด ตาม สำเนียง ที่ พูด โดย ใช้ สระ และ พยัญชนะ ให้ ใกล้ กับ สำเนียง ที่ พูด ที่ สุต และ คำ ได ที่ เป็น สำเนียง สัน และ กริ้ง ที่ ได้ ใช้ เลข ๘ กำกับ บน ตัว อักษร ที่ จด ไว้ เพื่อ เป็น ทาง กำชับ ทำ ให้ สำเนียง ดำเนิน ไป ท่านอง คำ พูด ของ เชา ถึง อย่าง นั้น ที่ ดี ช้าพเจ้า ยัง รับ รอง ไม่ ได้ว่า ภาษา คุ้ม พด ที่ ได้ จด ลง ไว้ นี้ จะ เป็น การ ถูก ต้อง ตรง กับ สำเนียง คำ พูด ของ บุคคล จำพวก นั้น ทั้ง หมด ได้ คำ บาง คำ ที่ จด ลง ไว้ บาง ที่ อาจ จะ เป็น สำเนียง ลูก ไป บ้าง ต่อไป บ้าง ที่ จะ เป็น ได้ เพราะ ภาษา คำ พูด ชนิด นี้ เป็น ภาษา ที่ ไม่ มี หนังสือ ใช้ กำกับ และ คำ พูด ของ เชา ทุก ๆ คำ ย่อม มี สำเนียง คำ พูด ที่ ยาก อญ្យ บ้าง จึง เป็น ทาง ที่ ควร ทำ ให้ ยก ขึ้น อีก ส่วน หนึ่ง ใน การ ที่ จะ จด ลง เป็น คำ พูด ภาษา ไทย ให้ เป็น การ ถูก ต้อง เรียบ ร้อย ได้.

Mēo people of both sexes.

(A photograph taken by H. S. H. Prince Bovaradej).

Mēo people of both sexes.